T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

DOKTORA TEZ KONUSU ÖNERİ FORMU

FORM 19

EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI: 2024 /2025 **YARIYILI: Güz ☐ Bahar ☐**

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ

Adı-Soyadı	HANDAN AYDEMİR
Numarası	231217202
Anabilim Dalı	TEKNOLOJİ VE BİLGİ YÖNETİMİ
Programı	DOKTORA
Danışman Öğretim Üyesi	DOÇ.DR. CEM AYDEN
Önerilen Tez Başlığı (Türkçe)	ÜNİVERSİTELERDE DİJİTAL VE YEŞİL DÖNÜŞÜM: KARMA YÖNTEMLE ÖLÇEK GELİŞTİRME VE İLİŞKİSEL ANALİZ
Önerilen Tez Başlığı (İngilizce)	DIGITAL AND GREEN TRANSFORMATION IN UNIVERSITIES: SCALE DEVELOPMENT AND RELATIONAL ANALYSIS USING MIXED METHODS
Anahtar Kelimeler	Dijital dönüşüm, dijitalleşme, üniversitelerde dijital dönüşüm, yeşil dönüşüm, üniversitelerde yeşil dönüşüm, üniversite, eğitim, karma yöntem
Etik Kurul İzin Belgesi	☐ Gerekli değildir **X** Gereklidir ve belge ektedir
Tez Yazım Dili	Türkçe X Yabancı Dil (……..) ☐

F.Ü. LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV YÖNETMELİĞİNE AİT SENATO ESASLARI

MADDE 38- a) Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, dönem başında doktora tezi dersini alır ve en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Tez önerisinin verilmemesi veya kabul edilmemesi halinde Doktora tezi AKTS kredisi verilmez.

b) Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır.

c) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul, düzeltme veya reddedileceğine salt çoğunlukla karar verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Bu süre sonunda kabul veya ret yönünde salt çoğunlukla verilen karar, anabilim dalı başkanlığınca işlemin bitişini izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

ç) Tez önerisi savunmasına, geçerli bir mazereti olmaksızın bu maddenin a fıkrasında belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.

d) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin program ile ilişiği kesilir.

NOT: Bu form sınavdan itibaren 3 gün içerisinde Enstitüye gönderilir.

1. TEZİN ADI

- ✓ *Tezin adı, tezin konusunu açıkça belirten bir ad olmalıdır.*
- ✓ *Çok uzun, anlaşılması güç ve çok genel tez adlarından kaçınılmalı, gerekirse teze alt başlık konulmalıdır.*

ÜNİVERSİTELERDE DİJİTAL VE YEŞİL DÖNÜŞÜM: KARMA YÖNTEMLE ÖLÇEK GELİŞTİRME VE İLİŞKİSEL ANALİZ

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

2. TEZ KONUSU İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

- ✓ *Tez konusunun seçilme nedeni, özgün değeri, günümüz veya gelecek açısından önemliliği çok kısaca belirtilir.*
- ✓ *Konu ile ilgili kavramsal ve kuramsal tanımlar/açıklamalar yapılır.*
- ✓ *Tezin, hangi teori veya modele göre nasıl bir yaklaşımla ele alınacağı belirtilir.*

Tez konusunun anlaşılır olabilmesi için yukarıdaki maddeler dikkate alınarak tez konusu ile ilgili olarak **en az 600 kelimeden** oluşan açıklama yazılmalıdır (Yazı Time New Roman karakterinde, iki yana yaslı, 11 punto büyüklüğünde ve tek satır aralığında olmalıdır).

Tez Konusunun Seçilme Gerekçesi, Özgünlüğü ve Önemi

Günümüzde dijital dönüşüm, tüm sektörleri olduğu gibi yükseköğretim kurumlarını da derinden etkilemektedir. Yapay zeka, büyük veri analitiği ve bulut bilişim gibi teknolojiler, üniversitelerin akademik ve idari süreçlerini yeniden yapılandırmalarını zorunlu kılmaktadır. Ayrıca yeşil dönüşüm kavramı da dünya genelinde çok yaygın olarak uygulanmaya çalışılan ve Avrupa Birliği'nin de önem verdiği bir kavramdır. Bu çalışmada üniversitelerde yeşil dönüşüm ve dijital dönüşümün arasındaki ilişkinin nasıl olduğuna cevap aranacaktır.

Çalışmanın özgün değeri, üniversitelerin dijital ve yeşil dönüşüm bağlamında ölçek oluşturarak bu iki kavram arasındaki ilişkiyi belirlemek için nitel ve nicel yöntemleri birleştiren karma yöntemle çalışılmasından kaynaklanmaktadır. Mevcut literatürde, üniversitelerin dijital dönüşüm seviyesini ölçmeye yönelik bütünleşik bir ölçek geliştiren çalışmalar nadir bulunmaktadır. Literatürdeki yeşil dönüşümle ilgili ölçekler ise az sayıda yer almaktadır. Bu bağlamda çalışma, üniversitelerin dijital ve yeşil dönüşümlerini ölçen yeni bir araç ortaya koyarak alana katkı sunmayı hedeflemektedir. Ayrıca çalışma da dijital ve yeşil dönüşümle ilgili ayrı ayrı ölçekler geliştirilerek ve ölçekler analiz edilerek bu iki kavram arasındaki ilişkiyi ortaya koymak hedeflenmektedir.

Bu tez, üniversitelerde yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm sürecinin anlaşılmasına yönelik özgün bir model geliştirerek, iki kavram arasındaki ilişkinin nasıl şekillendiğini ortaya koyacaktır. Çalışmanın en önemli katkılarından biri, üniversitelerin yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm düzeyini ölçebilecek güvenilir bir ölçek geliştirmesidir. Elde edilen bulgular, üniversitelerin dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüm stratejilerinin şekillendirilmesine rehberlik ederek gelecekteki araştırmacılara ve ilgililere veri temelli öneriler sunacaktır.

Kuramsal ve Kavramsal Çerçeve

Dijital Dönüşüm Kavram ve Kuramsal Çerçeve

Dijitalleştirme, analog verilerin bilgisayar ortamına aktarılıp dijital forma dönüştürülerek çeşitli platformlarda kullanılabilir hale getirilmesi işlemi olan sayısallaştırma sürecini ifade etmektedir. Bu, analog verilerin bilgisayar ortamında dijital forma dönüştürülmesi anlamına gelir (Ersöz & Özmen, 2020).

Dijitalleşme işletme ve kuruluşların maliyet tasarrufu, verimlilik ve rekabet avantajı elde etmek amacıyla bilgi ve iletişim teknolojilerini benimseme sürecidir (Voitsekh, 2023).

Dijitalleştirme dijitalleşmenin temelidir. Dijitalleştirme süreci ses, resim ve görüntülerin dijital verilere dönüştürülmesini ve bilgisayar sistemi aracılığıyla dijital ortama aktarılmasını içermektedir (Balık vd., 2019).

Firmaların sanal kanallar üzerinden hizmet sunarak rekabet avantajlarını arttıtdığı ve operasyon yönetimlerini operasyonel hale getirdiği süreçtir (Reis vd., 2019).

Dijital dönüşüm iş modellerini, iş yapma süreçlerini ve organizasyon yapılarını dijital teknolojiler kullanarak değiştiren daha bütünsel bir süreçtir. Dijital dönüşüm vatandaş veya müşterinin memnuniyetini arttırmayı, verimli, hızlı, şeffaf çalışmayı ve rekabet avantajı sağlamayı kapsamaktadır. Ayrıca gelecek nesil hizmet şekillendirecek veri odaklı iş modelleri geliştirmeyi içermektedir (Zaki, 2019).

Dijital dönüşüm, işletmenin yürüttüğü faaliyetleri kolaylaştırmak, yeni iş modelleri oluşturmak ve müşterilerin ihtiyaçlarına cevap verebilmek için dijital dönüşüme odaklanarak sosyal medya, mobil uygulama vb. teknolojileri kullanarak iş iyileştirmeleri yapmasıdır (Fitzgerald vd., 2014: 2). Dijital teknolojiler, analitik, büyük veri, bulut, sosyal medya, mobil platformlar ve akıllı çözümler gibi unsurlar, iş modellerini şekillendiren ve organizasyonların iş operasyonlarını yeniden yatırım yapan yenilemişlere yön vermektedir. Bu bağlamda dijital teknolojiler dijital dönüşümün ayaklarını oluşturmaktadır (Nwankpa ve Roumani, 2016: 4). Organizasyonlar, dijital dönüşüm

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

sayesinde birçok faaliyetine dijital teknolojileri dahil edebilir ve ortaya çıkan dijital yeniliklerle müşterileri etkileşime geçirebilir (Aral & Weill, 2007: 766).

Dijital dönüşüm günümüzde her alanda varlığını göstermektedir. Bu alanların en önemlileirnden biri de üniversitedir. Üniversiteler bilgi yaratılması ve dağıtımında önemli rol oynamaları nedeniyle modern toplumda önemli kuruluşlardır (Altbach, 1991).

Üniversite toplumsal baskılardan özsel özerkliğe dayanan, bağımsız canlılığa ve işleve sahip kuruluşlardır (Minogue, 2023). Üniversite düşüncesi, tarihselliği, zamanı ve bireyselliği bünyesinde barındırarak, zamanın gelişimine paralel olarak evriliyor ve değişiyor (Chang, 2017).

Üniversiteler açısından dijital dönüşüme bakıldığında, bu dönüşüm eğitim-öğretim faaliyetlerinden yönetsel süreçlere kadar geniş bir etkiye sahiptir. Çevrimiçi ders yönetim sistemleri, dijital kütüphaneler, otomasyon sistemleri ve veri analitiği gibi teknolojiler, üniversitelerde dönüşümün temel bileşenleridir. Üniversitelerde dijital dönüşüm yeni bir alandır ancak bulunan önerilerin hiçbiri bütünsel boyutta geliştirilmemiştir. Bu çalışmayla üniversitede ki dijital dönüşüm derinlemesine incelenerek bütünsel bir boyut kazandırmak için neler yapılabileceği belirlenecek. Ayrıca üniversitelerin dijital dönüşümünün ne derece bütünsel boyutta olduğu kavranabilecektir.

Çalışmada üniversitelerin dijital dönüşüm yeterliliğini ölçebilmek bağlamında dijital olgunluk modeli kullanılacaktır. Dijital olgunluk modeli, organizasyonların dijital dönüşüm süreçlerini sistematik bir şekilde değerlendiren ve yönlendiren teorik bir çerçeve olarak tanımlanabilir. Bu model, organizasyonların dijital yetkinlik seviyelerini belirleyerek, dönüşüm stratejilerini geliştirmelerine yardımcı olur (Kane vd., 2017).

Dijital olgunluk teorisi, organizasyonların teknoloji, süreçler, kültür ve liderlik gibi temel bileşenler açısından gelişimini ölçmeye odaklanır. Bu bağlamda, dijital dönüşüm süreci, yalnızca teknoloji entegrasyonu değil, aynı zamanda iş yapış biçimlerinin ve organizasyonel yapının yeniden şekillendirilmesini de kapsar (Westerman vd., 2014).Bu modelin temel varsayımı, organizasyonların belirli bir doğrusal süreçten geçerek dijital olgunluk seviyelerine ulaşmalarıdır. Fakat bazı araştırmalar, dijital dönüşümün doğrusal bir süreç olmadığını ve organizasyonların farklı aşamalara sıçramalı geçişler yapabileceğini öne sürmektedir (Vial, 2019).

Dijital olgunluk modeli, aynı zamanda organizasyonların rekabet avantajı elde etmesini sağlayan bir yapı olarak da ele alınmaktadır. Özellikle veri analitiği, yapay zeka ve bulut bilişim gibi teknolojilerin benimsenmesi, organizasyonların dijital olgunluk seviyelerini artırarak daha çevik ve yenilikçi olmalarına olanak tanımaktadır (Matt vd., 2015).Dijital olgunluk modeline yönelik çalışmalar, organizasyonların bu süreci nasıl yönettiklerini anlamak için nicel ve nitel araştırma yöntemlerini içeren çok boyutlu bir yaklaşımı gerekli kılmaktadır. Bu nedenle, organizasyonların dijital dönüşüm yolculuğunu anlamak ve stratejik kararlarını şekillendirmek için bu modelin kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır (Sebastian vd., 2017).

Bu tez, "Dijital Olgunluk Modeli" temel alınarak kurgulanacaktır. Dijital Olgunluk Modeli, üniversitelerin dönüşüm sürecinde hangi aşamada olduğunu anlamaya yardımcı olurken aynı zamanda üniversitelerin dijital dönüşüm seviyesini belirlemek için geliştirilecek ölçeğin temelini oluşturacaktır.

Yeşil Dönüşüm Kavramsal ve Kuramsal Çerçeve

Yeşil dönüşüm, ekonomik büyüme, çevresel sürdürülebilirlik ve toplumsal refah hedeflerinin bütüncül bir doğrultuda yeniden yapılandırılmasını ifade eden çok boyutlu bir dönüşüm sürecidir (OECD, 2011; UNEP, 2014). Bu kavram, yalnızca çevre dostu uygulamaların hayata geçirilmesini değil; aynı zamanda üretim, tüketim, yönetişim ve kurumsal işleyiş biçimlerinin ekolojik sınırlar çerçevesinde yeniden tasarlanmasını kapsamaktadır (WCED, 1987; Meadowcroft, 2012). Yeşil dönüşüm yaklaşımı, iklim değişikliğiyle mücadele, doğal kaynakların etkin kullanımı, karbon salımının azaltılması ve çevresel risklerin yönetilmesi gibi hedefleri merkezine almaktadır. Ayrıca bu hedeflerin sosyal adalet, kurumsal kapasite ve teknolojik yenilikle desteklenmesini gerekli kılmaktadır.

Bu bağlamda yeşil dönüşüm, sürdürülebilir kalkınmanın bir uzantısı olarak değerlendirilebilmektedir (Hopwood, Mellor & O'Brien, 2005). Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) ile güçlü bir kavramsal örtüşme sergileyen yeşil dönüşüm, özellikle Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar (SKA 11), Sorumlu Üretim ve Tüketim (SKA 12) ve İklim Eylemi (SKA 13) ile doğrudan ilişkilidir (United Nations, 2015).

Kurumsal düzeyde yeşil dönüşüm, çevresel sürdürülebilirliğin kurumların stratejik hedeflerine entegre edilmesi sürecini ifade etmektedir (Bansal & Roth, 2000; Lozano, 2015). Bu süreç politika geliştirme, örgütsel yapı, insan kaynağı, fiziksel altyapı ve performans ölçüm mekanizmalarının çevresel hassasiyetler doğrultusunda yeniden yapılandırılmasını içermektedir (Doppelt, 2017). Özellikle kamu kurumları ve üniversiteler gibi çok paydaşlı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

yapılarda yeşil dönüşüm, yalnızca çevresel performansın artırılmasının yanında kurumsal meşruiyetin güçlendirilmesine ve toplumsal farkındalığın artırılmasına hizmet etmektedir (DiMaggio & Powell, 1983; Suchman, 1995). Bu noktada yeşil dönüşüm, proje bazlı ve parçalı uygulamalar ve kurumsal kültürü ve karar alma süreçlerini dönüştüren sistematik bir değişim olarak ele alınmalıdır (Schein, 2010). Bu şekilde ele alınan yeşil dönüşüm uygulamaları, ölçülebilir etki üreten girişimler olmaktadır (Meyer & Rowan, 1977).

Yeşil dönüşümün çok boyutlu yapısı ölçülmesini ve karşılaştırılmasını güçleştirmektedir (Bell & Morse, 2012). Bu nedenle literatürde, kurumların veya ülkelerin çevresel sürdürülebilirlik performansını değerlendirmeye yönelik çeşitli endeksler geliştirilmiştir (Esty et al., 2005). UI GreenMetric, QS Sustainability Rankings, THE Impact Rankings ve People & Planet University League gibi endeksler; enerji kullanımı, karbon ayak izi, atık yönetimi, su kaynakları, ulaşım ve yönetişim gibi farklı boyutları ölçüt olarak ele almaktadır (UI GreenMetric, 2023; QS, 2023; THE, 2023). Ancak mevcut endekslerin önemli bir bölümü, bağlamsal farklılıkları yeterince dikkate almamakta ve özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki kurumsal yapıları açıklamakta sınırlı kalabilmektedir (van Zeijl-Rozema et al., 2008). Ayrıca endekslerin bazıları ağırlıklı olarak çıktı göstergelerine odaklanırken, kurumsal süreçler, yönetişim kapasitesi ve dijital altyapı gibi dönüştürücü unsurları ikincil düzeyde ele almaktadır (Hák, Janoušková & Moldan, 2016). Bu durum, özgün ve bağlama duyarlı yeni ölçeklerin geliştirilmesini gerekli kılmaktadır (Gasparatos, 2010).

Bu çalışma kapsamında geliştirilen özgün yeşil dönüşüm ölçeği, mevcut ölçeklerin güçlü yönlerinden yararlanarak onların sınırlılıklarını aşmayı hedefleyen bütüncül bir ölçüm çerçevesi sunacaktır. Ölçeğin çok boyutluluk, süreç odaklılık ve bağlamsal uyum kavramları dikkate alınarak geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Yeşil dönüşüm kuramsal olarak aşağıdaki kuramlarla açıklanabilmektedir;

Sürdürülebilir Kalkınma Kuramı: Yeşil dönüşüm ölçeğinin temel kuramsal dayanaklarından biri sürdürülebilir kalkınma kuramıdır (WCED, 1987; Hopwood, Mellor & O'Brien, 2005). Bu kuram, ekonomik, çevresel ve sosyal boyutların birbirinden bağımsız değil; karşılıklı etkileşim içinde ele alınması gerektiğini savunmaktadır (Elkington, 1997). Ölçeğin çok boyutlu yapısı, sürdürülebilir kalkınma kuramının bütüncül yaklaşımıyla doğrudan örtüşecektir (OECD, 2011).

Kurumsal Kuram ve Meşruiyet Yaklaşımı: Kurumsal kuram, örgütlerin yalnızca teknik etkinlik arayışıyla değil; toplumsal beklentiler, normlar ve düzenleyici çerçeveler doğrultusunda şekillendiğini ileri sürmektedir (DiMaggio & Powell, 1983; Scott, 2014). Yeşil dönüşüm uygulamaları, kurumlar açısından çevresel sorumluluğun ötesinde bir kurumsal meşruiyet aracı olarak da değerlendirilebilir (Suchman, 1995). Geliştirilen ölçek, kurumların yeşil dönüşüm performansını bu meşruiyet arayışı bağlamında analiz etmeye olanak tanıyacaktır (Meyer & Rowan, 1977).

Kaynak Temelli Yaklaşım: Kaynak temelli yaklaşım, sürdürülebilir rekabet avantajının kurumların sahip olduğu maddi ve maddi olmayan kaynaklara dayandığını savunmaktadır (Barney, 1991). Yeşil dönüşüm sürecinde çevresel altyapı, insan kaynağı, dijital yetkinlikler ve yönetsel kapasite, stratejik kaynaklar olarak öne çıkmaktadır (Hart, 1995). Özgün ölçek, bu kaynakların dönüşüm sürecindeki rolünü ölçülebilir hâle getirmeyi amaçlamaktadır (Grant, 1996).

Sosyo-Teknik Dönüşüm Kuramı: Yeşil dönüşüm, yalnızca teknolojik yeniliklerle açıklanamayacak kadar karmaşık bir süreçtir (Geels, 2002). Sosyo-teknik dönüşüm kuramı, teknolojik sistemler ile sosyal yapılar arasındaki etkileşime odaklanarak, yeşil dönüşümün çok aktörlü ve çok katmanlı doğasını açıklamaktadır (Geels & Schot, 2007). Ölçeğin dijital altyapı ve yönetişim boyutları, bu kuramsal yaklaşımın ampirik bir yansıması olarak değerlendirilebilecektir (Markard, Raven & Truffer, 2012).

Kuramsal Çerçevenin Endeksle İlişkilendirilmesi: Bu tezde geliştirilen özgün yeşil dönüşüm ölçeği; sürdürülebilir kalkınma kuramının bütüncül bakışını, kurumsal kuramın meşruiyet vurgusunu, kaynak temelli yaklaşımın yetkinlik odağını ve sosyo-teknik dönüşüm kuramının çok düzeyli analizini bir araya getiren sentez bir kuramsal çerçeveye dayanmaktadır (Geels, 2011; Scott, 2014). Bu yönüyle ölçek, yalnızca betimleyici bir ölçüm aracı değil; aynı zamanda kuramsal olarak temellendirilmiş analitik bir değerlendirme modeli sunmaktadır (Hák et al., 2016).

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Araştırma Yöntemi ve Yaklaşımı

Bu tezde karma yöntem (mixed method) yaklaşımı benimsenmiştir. Çalışmada karma yöntem türlerinden keşfedici sıralı (Sequential) tasarım yaklaşımıyla gerçekleştirilecektir. Önce nitel yöntem kullanılacak ardından nicel yöntemle desteklenecektir. Araştırmanın ilk aşamasında, uzman görüşmeleri yoluyla üniversitelerde dijital ve yeşil dönüşüm kavramları geniş bir boyutta nitel bir bakış açısıyla incelenecektir. Bu görüşmelerden elde edilen veriler NVivo gibi nitel analiz yazılımlarıyla değerlendirilecek ve temalar ile ana başlıklar oluşturulacaktır. Ayrıca nitel çalışma sonunda üniversitelerin dijital ve yeşil dönüşüm süreçlerini ölçebilen bir ölçek oluşturulacaktır. İkinci aşamada, belirlenen temalar, daha az sayıda ancak konuya hakim uzmanlar tarafından tekrar değerlendirilecek ve gerekli düzenlemeler yapılacaktır. Son olarak, geliştirilen ölçek aracılığıyla üniversitelerin dijital ve yeşil dönüşümü arasındaki ilişki ortaya konulacaktır. Çalışma daha sonra bu ölçek öncelikle pilot bir gruba ardından daha geniş bir gruba uygulanarak nicel yöntem kullanılacaktır.

3. ARAŞTIRMA PROBLEMİ

- ✓ *Tez araştırmasının yapılmasına neden olan ve araştırmacıyı harekete geçiren problem açık-seçik bir şekilde belirtilir.*
- ✓ *Tez konusunun sınırları ve kapsamı (neyi dışarıda bırakıp neyi içine aldığı), sınırlandırma gerekçelerini de içerecek şekilde açıklanır.*
- ✓ *Problemin tam olarak ortaya konabilmesi için çalışılacak konuyla ilgili yapılmış olan çalışmalar gözden geçirilir.*

Yukarıdaki maddeler dikkate alınarak araştırma problemi-sorunu ile ilgili olarak **en az 150 kelimeden** oluşan açıklama yazılmalıdır (Yazı Time New Roman karakterinde, iki yana yaslı, 11 punto büyüklüğünde ve tek satır aralığında olmalıdır).

Yeşil dönüşüm günümüzde kaynakların kullanım şekli, farklı kirleticilerin ortaya çıkması, karbon ayak izinin azaltılmaya çalışılması, sürdürülebilirliğin sağlanmaya çalışılması vb. önemli olaylarından dolayı dünya genelinde önemli bir yer tutmaktadır. Eğitim, araştırma ve toplum için önemli olan üniversitelerde de yeşil dönüşüm kavramı önemlidir. Bunun yanında dijitalleşme de, günümüzde tüm sektörlerde olduğu gibi üniversitelerde de büyük bir değişim ve dönüşüm sürecini tetiklemiştir. Üniversiteler, eğitim-öğretim süreçlerinden idari hizmetlere kadar geniş bir yelpazede dijital teknolojilerle yeniden şekillenmektedir. Üniversitelerde uygulanan yeşil ve dijital dönüşüm ilişkisinin nasıl olduğu bu çalışmanın ana problemidir. Literatürde dijital dönüşüm üzerine birçok çalışma bulunmasına rağmen yeşil dönüşüm daha yeni bir kavramdır. Üniversitelerin yeşil dönüşümünü konu edinen çalışmaların sayısı ise azdır. Yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüme ayrı ayrı ölçekler geliştirilerek ve bu iki önemli kavramın bütünsel olarak değerlendirilmesini amaçlayan kapsamlı bir çalışmanın olmayışı dikkat çekmektedir. Bu doğrultuda, çalışmada nitel ve nicel teknikler kullanılarak kapsamlı bir değerlendirme yapılacaktır.

Bu tez çalışmasının kapsamı, Türkiye'deki üniversiteleri ile sınırlandırılmıştır. Araştırma, literatür incelendiğinde üniversitelerde dijital dönüşüm ve yeşil dönüşümü birlikte değerlendiren çalışmaların sayısının az olduğunu göstermektedir. Bu çalışmanın ayırt edici özelliği, üniversite faaliyetlerini yeşil dönüşüm ve dijital dönüşümü ayrı olarak ele alıp hem nitel hem de nicel verilere dayanan modeller geliştirmeyi amaçlamasıdır. Bu araştırmadan elde edilecek bulgular, üniversitelerin yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm yol haritalarını oluşturmalarına rehberlik edecek ve yükseköğretim politikalarının şekillendirilmesine katkıda bulunacaktır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

4. ARAŞTIRMA LİTERATÜRÜ

- ✓ *Literatür çalışması ile problemi daha önce ele almış temel araştırmalar veya konu ile ilgili yapılmış çalışmalar gözden geçirilir ve tanıtılır.*
- ✓ *Bu çalışmaların bulgularından kısaca söz edilir veya ilgili literatür özetlenir.*
- ✓ *Güncel literatüre yer verilmeli, etki değeri yüksek dergilerden, önemli kitaplardan faydalanılır.*
- ✓ *Yapılacak çalışmanın literatüre olası katkısı açıklanır.*

Yukarıdaki maddeler dikkate alınarak araştırma literatürü ile ilgili olarak **en az 20 kaynak** ile ilgili içerik değerlendirilmesi yapılmalıdır (Yazı Time New Roman karakterinde, iki yana yaslı, 11 punto büyüklüğünde ve tek satır aralığında olmalıdır).

Üniversitelerde dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüm konusu son beş yıl içerisinde önem kazanmış bir kavram olduğudundan dolayı yeni, üzerine çok fazla çalışmanın yapılmadığı özgün bir konudur. İstatistiklerine bakıldığında özellikle 2024 yılında bu konunun çalışılma hızının arttığı görülmektedir. Literatür hazırlanırken üniversitelerde dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüm konusunda genellikle son 5 yılda yapılan çalışmalar ve fazla alıntılanmış çalışmalar yer alacaktır.

"Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm: 75 Çin Üniversitesinin Beş Yıllık Kalkınma Planlarının (2016-2020) Eleştirilmesi" çalışması en fazla alıntılanan çalışmalardandır. Çin üniversitesinin stratejik kalkınma planlarını e-kampüs inşası ve modernizasyonuna odaklanan bir çalışmadır. Toplum hizmeti, açık araştırma ve esnek öğrenmenin dijital teknolojilerin kullanılmasına yönelik teşviklerden yoksun olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Çin yükseköğretim kurumlarına özgü olan hedefler, olumlu bir çevrimiçi ethos oluşturma ve dijital araçlar aracılığıyla politik ve ideolojik eğitim geliştirmedir. Ulusal politikaların ve stratejilerin kurumsal dijital stratejiler üzerindeki etkisinin tartışıldığı yer almaktadır. (Xiao, 2019).

"Ünivesitelerde Dijital Dönüşümün Değerlendirilmesi" çalışması fazla alıntılanan çalışmalardandır. Bu makale, eğitim kurumlarının dijital dönüşüm süreçlerindeki olgunluk düzeyini değerlendirmek için entegre bir dijital dönüşüm modelinin uygulanmasını öneriyor ve bunları diğer endüstrilerle karşılaştırıyor. Modeli yükseköğretim kurumları için kullanırken ele alınması gereken özel hususlar tartışılıyor. Bulgular, üniversitelerin muhtemelen etkili liderlik eksikliği ve kültürdeki değişiklikler nedeniyle diğer sektörlerin gerisinde kaldığını gösteriyor. Üniversitelerde yetersiz düzeyde inovasyon ve finansal desteğin olumsuz bir hava yarattığı belirtiliyor. (Rodríguez-Abitia & Correa, 2021).

"Dijital Dönüşüm Çağında Yükseköğretimin Geleceği" çalışması fazla alıntılanan çalışmalardandır. Bu çalışmada, COVID-19'un genç neslin temel eğitiminde getirdiği dijital dönüşüm araştırılmaktadır. Ayrıca, çalışma ortaya çıkan ve güçlendirilen çeşitli dijital uçurumları ve yol boyunca bildirilen potansiyel engelleri araştırıyor. Bu makalede, çalışma bilgi yönetimi araştırmasının öğrencileri, giderek dijitalleşen günlük yaşamlarını ve temel eğitimi temel odak alanları olarak daha iyi ele alması gerektiğini öne sürüyor. (Akour & Alenezi, 2022).

"Yükseköğretimde Dijital Dönüşümün Sürdürülebilir Yönetimi: Küresel Araştırma Trendleri" çalışması yeni teknolojilerin dayattığı değişikliklere uyum sağlamak için sürdürülebilir yönetimin dahil edilmesinin gerekli olduğunu belirtir. Çalışmada küresel araştırma eğilimleri, 1986-2019 döneminde analiz edilmiş ve incelenmiştir. Bu amaçla, Scopus veri tabanından 1590 makalenin bibliyometrik çalışması uygulanmıştır. Sonuçlar, bu araştırma alanının gelişimine katkıda bulunan yazarların, dergilerin, kurumların ve ülkelerin bilimsel üretkenliği hakkında veri sağlamıştır. Bulgular, son beş yılda özel ilgi ile üstel bir eğilim ortaya koymaktadır. Ana kategoriler Sosyal Bilimler ve Çevre Bilimleridir. En üretken dergi Sürdürülebilirliktir. Daha fazla makaleye sahip yazar, Lahey Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nden Mulder'dir. En üretken kurum Delft Teknoloji Üniversitesi'dir. ABD, çalışmalarında en fazla akademik yayına ve uluslararası iş birliğine sahip ülkedir. Makalelerde kullanılan başlıca anahtar kelimeler "sürdürülebilirlik", "sürdürülebilir kalkınma", "yüksek öğrenim", "inovasyon", "teknoloji", "çevre teknolojisi", "teknolojik gelişme" ve "çevre yönetimi"dir. Küresel araştırma, son yıllarda optimum yayın seviyeleriyle büyüyen bir eğilim izlemiştir. (Abad-Segura vd., 2020).

"Yükseköğretim Kurumlarında Dijital Dönüşüm: Sistematik Bir Literatür İncelemesi" makalesinin amacı, YÖK'lerde gerçekleşen dijital dönüşüm uygulama sürecinin ayırt edici özelliklerini özetlemektir. Kitchenham protokolü, uygun makaleleri almak için araştırma sorularını ve seçim kriterlerini yanıtlamak üzere yazarlar tarafından yürütülmüştür. Literatürde on dokuz makale (1980–2019) alakalı olarak belirlenmiş ve dolayısıyla ayrıntılı olarak analiz edilmiştir. Ana bulgular, bunun gerçekten ortaya çıkan bir alan olduğunu, YÖK'lerde bulunan Digital dönüşüm önerilerinin hiçbirinin bütünsel bir boyutta geliştirilmediğini göstermektedir. Bu durum, YÖK'lerin dijital dönüşümü nasıl anlayabilecekleri ve dördüncü sanayi devriminin zorladığı mevcut gereksinimlerle nasıl yüzleşebilecekleri konusunda daha fazla araştırma çabası gerektirmektedir. (Benavides vd., 2020).

"Yüksek Öğrenimde Dijital Dönüşüm: Olgunluk Değerlendirmesi İçin Bir Çerçeve" çalışması yükseköğretimdeki dijital dönüşüm olgunluğunu ve zorluklarını araştırmaktadır. Bu çalışmanın önemi, dijital dönüşümün günümüz bilgi ekonomisinde oynadığı rolden kaynaklanmaktadır. Bu çalışma, Petkovic'in 2014 mega ve büyük yükseköğretim

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

süreç haritalamasıyla birlikte Deloitte'un 2019 dijital dönüşüm değerlendirme çerçevesine dayalı yeni bir çerçeve önermektedir. Çalışma, anket, görüşmeler, vaka çalışması ve doğrudan gözlem dahil olmak üzere birden fazla araştırma aracının bulgularını üçgenlemektedir. Araştırma bulguları, katılımcıların dijital dönüşüm olgunluk seviyelerine ilişkin algıları ile dijital dönüşüm olgunluğunun temel gereksinimleri arasında önemli bir farklılık göstermektedir. Bulgular ayrıca, bütünsel vizyon eksikliği, dijital dönüşüm yeterliliği ve veri yapısı ve işlemenin dijital dönüşümün önde gelen zorlukları olduğunu göstermektedir. (Marks & Al-Ali, 2020).

"Yükseköğretim Sistemi Dijital Dönüşümünün Bir Aracı Olarak Üniversite Dijital Olgunluk Profili" çalışması çerçevesinde, yüksek (üniversite) eğitim sisteminin organizasyonuna dikkat edilmektedir. Dijital gelişimi ve dijital olgunluğu değerlendirmek için mevcut yaklaşımların ve yöntemlerin, kural olarak, dijitalleşmenin altyapı faktörlerini (maddi-teknik faktörler, bilgi kaynakları, insan kaynakları) ve eğitim ürünlerinin dijitalleştirilmesinin sonuçlarını dikkate aldığı kaydedildi. Yazarlar tarafından önerilen modelde, iş süreçlerinin dijitalleştirilmesi ve öğrenci, öğretmen ve idari personelin çalışma ortamının dijitalleştirilmesinin model tahsisiyle değerlendirilmesi önerilmektedir: dijital üniversite modeli, dijital öğretim yöntemleri ve öğrenci deneyiminin oluşumu, araştırma ve geliştirme alanı, kampüs ve öğrenci yaşamı, idari işlevler, öğretim kadrosunun işlevleri, üniversite yönetimi ve finansman modeli, personel, bilgi ve iletişim teknolojileri. Bu modeller bağlamında yazarlar, dijital parametreler ve sosyo-ekonomik etki açısından sonuca ilişkin bir belirtim ile dijital dönüşümün koşullarını ve sonuçlarını karakterize eden parametreleri vurguladılar. Önerilen model, bir üniversitenin dijital olgunluk profilinin oluşturulması için bir temel görevi görebilir, dijitalleşmenin mevcut durumunu teşhis etmek, dijital gelişimin güçlü yönlerini ve önceliklerini belirlemek için bir araç olabilir. (Shindina vd., 2022).

"Tayland Üniversite Bağlamında Örgütsel Dijital Dönüşüme Yönelik Göstergeler" araştırma, nicel araştırma yöntemi ve veri toplama için bir anket kullanarak Tayland üniversitelerinin kurumsal dijital dönüşümünün arkasındaki göstergeleri ve kriterleri geliştirmeyi amaçlamıştır. Bilgi verenler arasında altı Tayland üniversitesinin yöneticileri yer almıştır: 303 üst düzey yönetici, 174 orta düzey yönetici ve 18 alt düzey yönetici. Toplam 495 yöneticiden 262'si anketi tamamlayıp geri göndermiştir. Daha sonra frekans ve yüzdeleri gösteren istatistiklere göre analizler gerçekleştirilmiştir. Bulgular, dijital dönüşüm boyutunda çalışma sonuçlarını değerlendirmek için uygun olan dokuz temel gösterge, dokuz alt gösterge ve 10 değerlendirme kriteri göstermiştir. En uygun göstergeler dijital stratejiler ve personeldir. Sonuçlar, eğitim bağlamında kurumsal dijital dönüşüm çalışmalarını konuşlandırmaya dahil olan yöneticilere, akademisyenlere, araştırmacılara ve memurlara fayda sağlayacaktır. Faydalar, Tayland üniversitelerinin dijital dönüşümünde doğru yönde ve daha net bir politika planlama ve geliştirmede olacaktır. Diğer kurumlar da dijital dönüşüm süreçlerinde göstergeleri etkili ve başarılı bir şekilde uygulayabilecektir. (Laorach & Tuamsuk, 2023).

"Yüksek Öğrenimde Dijital Dönüşüme İlişkin Sistematik Bir Literatür İncelemesi: Temel Başarı Faktörlerinin Ortaya Çıkarılması" makalesi, yükseköğretimde dijital dönüşümü anlamak için, yükseköğretimde dijital dönüşümün ne, neden ve nasıl yürütüleceği araştırma sorularını ele alarak sistematik bir literatür incelemesi sunmaktadır. Bu makalede, IEEE Xplore, Scopus, Web of Science, SpringerLink ve ScienceDirect olmak üzere beş dijital kütüphaneden altmış altı makale tartışılmaktadır. Sonuç, yükseköğretimde dijital dönüşümün başarısının, engelleri aşmak, uygun stratejileri benimsemek ve uygulamaya yönelik tutarlı bir yaklaşımı sürdürmek için kurumu yönetmede yöneticilerin liderliğinden büyük ölçüde etkilendiğini ortaya koymaktadır (Bisri vd., 2023).

"İnternet Çağında Kolej ve Üniversitelerde Eğitim Yönetiminin Dijital Dönüşüm Yolunun Araştırılması" araştırma, nicel Analiz ve on üniversiteden alınan ayrıntılı vaka çalışmalarının bir kombinasyonu yoluyla, dijitalleşmenin dönüştürücü gücünü vurgulamaktadır. Özellikle, yönetim süreçlerini düzene sokarak harcanan zamanı %30 azaltırken, öğrenci katılımını önemli ölçüde teşvik eder. Öğrenci memnuniyetinde %25'lik önemli bir artış ve eğitim kalitesi değerlendirmelerinde %20'lik bir sıçrama olarak etki eder. Bu çalışma, modern eğitim zorlukları karşısında eğitim yönetiminin verimliliğini ve kalitesini yeniden tanımlamada dijital dönüşümün vazgeçilmez değerini göstermektedir. (Yang, 2024).

"Üniversitelerde Dijital Dönüşümün Ele Alınması" çalışmada dijital dönüşüm zorluklarıyla karşı karşıya kalan üniversitelerin veri yönetimi stratejilerini oluşturmaları gerektiğinden bahsedilir. Bu çalışmayla üniversitelerin kendi bilgi grafiklerini geliştirmek için kullanabilecekleri basit ve çok etkili bir çerçevenin tam kodunu sağlanmaktadır. Böylece üniversitenin stratejik verilerinin kapsamlı bir resmini sunar ve böylece farklı dijital hizmetler tarafından tutarlı bir şekilde kullanılabilir. (Maltese, 2024).

"Dijital Dönüşümde Yükseköğretim Stratejisi" araştırma makalesi, dijital dönüşümün itici bir güç olarak üniversiteler için rekabet avantajları oluşturmak amacıyla nasıl kullanılabileceğini savunan nitel bir model geliştirmeyi amaçlamaktadır. Üniversitelerin vizyonunu etkileyen etkili değişikliklere ve bu değişiklikleri kendi avantajlarına nasıl çevirebileceklerine dair birinci elden bir bakış açısı sunmakta ve evrim öğrenme mekanizması ve dijital dönüşüm stratejisini kullanarak bu temel değişiklikleri stratejilerine entegre etmek ve düzenlemek için bir tasarım-geliştirme modelinin yol haritasını çizmektedir. (Hashim vd., 2021).

"Dijital Dönüşüm ve Üniversiteler" çalışması, dijitalleşmenin yüksek öğrenimi nasıl etkilediğini ve değiştirdiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Sonuç, gelecekte rekabetçi olmak için mevcut teknolojik eğilimlerin bir parçası olması

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ve stratejilerine dijitalleşmeyi dahil etmesi gerektiği sonucuna varılabilir. Üniversitelerin beceri eksiklikleriyle başa çıkmak için araştırma yoluyla teknoloji geliştirme merkezleri oluşturmak için daha yenilikçi önlemler keşfetmeye odaklanmaları gerekir. Üniversiteler, dijital becerilerin ve yenilikçi öğretim yöntemlerinin iyileştirilmesine öncülük eden akademisyenleri desteklemeli, akademide dijital okuryazarlığı teşvik etmeli ve öğrenme platformlarının kullanımını teşvik etmelidir. Yükseköğretimde dijital çağı benimsemek için net bir politika belirlemek önemlidir. Üniversiteler öğrenciler, akademik personel ve fon için küresel olarak rekabet edecektir. Üniversitelerde yeni teknolojilerin benimsenmesi ve uygulanması kaçınılmazdır. (Teker, Teker ve Tavman, 2022).

"Yükseköğretim Kurumlarında Dijital Dönüşümün Anlamı ve Kapsamının Tanımlanması" çalışmasında yükseköğretim kurumlarında dijital dönüşümün anlamını ve kapsamını keşfetmek için nitel yöntemler uygulanmıştır. Sistematik literatür taraması, yükseköğretim kurumlarında dijital dönüşümün anlamını ve kapsamını keşfetmek için disiplindeki uzmanlarla derinlemesine görüşmelerin temelini oluşturmuştur. Daha sonra, vaka çalışmasını hazırlama amacıyla, sistematik literatür taramasından ve uzmanlarla yapılan görüşmelerden ortaya çıkan kavramlar, anahtar kelime tabanlı bir desen aracılığıyla gruplandırılmıştır. Son olarak, belirli bir yükseköğretim kurumunun üniversite üyelerinin dijital dönüşümün anlamını ve kapsamını algılama biçimini daha iyi anlamak amacıyla bir Yunan üniversitesinde bir vaka çalışması yürütülmüştür. Çalışma, karar vericiler ve dijital dönüşüm girişimlerine dahil olanlar için yükseköğretim kurumları hakkında değerli içgörüler sunarak yükseköğretim kurumlarında dijital dönüşümün kapsamlı bir tanımını sunmaktadır. Son olarak, bu makale aynı zamanda kendi araştırma alanlarında dijital dönüşümün anlamını ve kapsamını tanımlamakla ilgilenen araştırmacılar için bir temel görevi görebilir (Gkrimpizi vd.,2024).

"Yüksek Öğrenimde Dijital Dönüşüm Planı: PSU'nun Bir Vaka Çalışması" bu makale üniversitelerde ki dijital dönüşümü sağlamak için en iyi ulusal ve uluslararası uygulamalara ve önerilere dayalı sürdürülebilir bir dijital dönüşüm ortamının kurulmasını önermektedir. Bu önerinin amacı, üniversitelerin karşılaştığı zorlukların üstesinden gelmek ve görevlerini yerine getirmeleri için en uygun mekanizmaları sağlamaktır. Ayrıca, bu öneri, eğitim ve bilimsel araştırma sistemini devrim niteliğinde değiştirmeyi amaçlayan Suudi Arabistan Krallığı'nın Vizyon 2030'una ulaşmanın başarılı bir parçası olmayı amaçlamaktadır. Bu önerilen yaklaşımı benimseyerek, Suudi Arabistan'daki üniversiteler ortaya çıkan eğilimleri proaktif bir şekilde tahmin edebilir ve ele alabilir ve böylece öğrencilerine en yüksek kalitede eğitim sunduklarından emin olabilirler.(Alenezi & Akour, 2023).

"Dijital Üniversitede Yol Almak: Yükseköğretim Kurumlarını Dönüştürmenin Zorlukları ve Fırsatları" araştırmada İspanyol üniversitelerinden birinin dijital dönüşümüne ilişkin akademisyenlerin görüşlerini ve deneyimlerini tanımak amaçlanmaktadır. Bu makale, dijital dönüşüm süreçlerinin akademik topluluk temsilcileri tarafından nasıl algılandığının farkında olması gereken bilim insanları ve karar vericiler için ilgi çekici olabilir. Ayrıca yükseköğretim Kurumlarını daha verimli bir şekilde incelemek ve yönetmek için bu iki grup için de çok önemlidir. Çalışma sonuç olarak dijital üniversite olabilmek için üç ana sütun olan dijital eğitimin kalitesi, kaynaklar ve stratejiyi ortaya koymuştur. (Ulatowska, 2024).

"Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm: Stratejik Planlara İlişkin Bir Vaka Çalışması" çalışmada, dijital dönüşümün üniversitelerin stratejilerindeki durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla dünya sıralamalarında en sık ilk 1000'de yer alan 18 Türk üniversitesinin stratejik planları içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Bulgular, üniversitelerin stratejik planlarında dijital dönüşümün bileşenlerine ilişkin ifadelerin 4 tema, 14 kategori ve 35 kod altında toplandığını göstermektedir. Üniversitelerin dijital dönüşüme ilişkin ifadeleri, özellikle eğitim teması ve uzaktan/açık öğrenme olmak üzere öğrenme teknolojilerinin çeşitliliği ve esnekliği kategorisi altında kodlanmıştır. Üniversitelerin araştırma ve toplumsal hizmet misyonları konusunda en az dijital dönüşüm stratejisine sahip olduğu görülmektedir. Bu anlamda üniversitelerin dijital dönüşümü teknolojik altyapı yenilemenin ötesinde bütünleşik bir dönüşüm modeli ve stratejik vizyona dönüştüremediği sonucuna varılmıştır. (Образования & Kuzu, 2020).

"Yükseköğretimin Modern Dönüşüm Sürecinde Dijital Üniversite Modelleri" makale, yoğun olarak modern toplumun zorlukları ve tehditleriyle orantılı olarak artan akademik üniversitelerin eğitim sürecine dijital teknolojilerin dahil edilmesinin mekanizmalarının modellenmesi güncel sorunundan oluşmaktadır. Bu modellerin etkin bir şekilde uygulanmasını engelleyen sorunlar temelinde, dijital gündemin genel temel yaklaşımları ve üniversitelerin genel stratejisi belirlenmekte, bu da modern toplumun değişen talepleri bağlamında yükseköğretimde hizmet sağlayıcı olarak üniversitelerin rekabet gücünün beklentilerinin belirlenmesini mümkün kılmaktadır. (Doroshenko vd., 2021).

"Senaryolar Aracılığıyla Yüksek Öğrenim ve Araştırmada Dijital Dönüşümü Keşfetmek" çalışmada morfolojik analiz yoluyla oluşturulan dört senaryo, araştırmacılara, öğretmenlere ve kurumlara bazı açılardan riskleri ve fırsatları öngörmeleri için sezgisel bir çerçeve sunmaktadır. Bu çerçevede araştırmanın platformlaştırılması, bilginin metalaştırılması ve verilerin yükselişi bağlamında gezegen çapındaki acil durumlara yanıt vermek için acil talepler önemlidir. Sivil toplum ve akademik topluluk arasındaki yenilenen çok paydaşlı ilişkilerde ise dijital kullanımlara ayrılan enerji ve hammaddelere getirilen sınırlamalar önemlidir. (Barzman vd., 2021).

"Yükseköğretim Kurumlarında Dijital Dönüşüme Yönelik Engellerin Sınıflandırılması: Sistematik Literatür İncelemesi" çalışma üniversitelerde dijital dönüşüm girişimlerinin başarılı bir şekilde uygulanmasını engelleyen çok

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

sayıda bulunan engelleri sistematik bir literatür incelemesine dayanarak sınıflandırmaktadır. Bulgular, yükseköğretimde dijital dönüşümü engelleyen yirmi ayrı engeli ortaya koymaktadır. Bunlar daha sonra çevresel, stratejik, örgütsel, teknolojik, insanlarla ilgili ve kültürel olmak üzere altı geniş kategoriye ayrılmıştır. Çalışma, karşılaşılan engellerin kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlayarak etkili stratejilerin ve müdahalelerin geliştirilmesini kolaylaştırmaktadır. (Gkrimpizi vd., 2023).

"Yükseköğretimde Sürdürülebilirlik: Dördüncü Sanayi Devriminin Dijital Dönüşümü ve Açık Bilgi Üzerindeki Etkisi" çalışma eğitimin, sürdürülebilir kalkınma için önemli olduğunu ve ulusal inovasyon sistemleri içinde yeniliği yönlendirdiğini ifade etmektedir. Gelişmiş ekonomiler dördüncü sanayi devriminin olgun aşamalarına geçerken, eğitimin kalitesinin bu teknolojilerin yarattığı dijital dönüşümün getirdiği gerekli teknolojik değişikliklere ayak uydurması gerekmektedir. Bununla birlikte, yükseköğretim sisteminin dijital dönüşümünün etkisi ve sürdürülebilirlik üzerindeki etkisi üzerine yapılan çalışmalar azdır. Bu çalışma, mevcut çalışmaların sinerjisi yoluyla konuyla ilgili ampirik kanıtlar sunarak bu boşluğu doldurmuştur. Burada kullanılan metodoloji, sistematik bir literatür taraması ve bibliyometrik bir analizin birleşimini içermektedir. Bu çalışmanın sonuçları, yükseköğretim sektörünün dijital dönüşümünün sürdürülebilir müfredatların geliştirilmesine, yükseköğretimin dijitalleşmesine, inovasyonun artırılmasına ve öğrencilerin performansında iyileşmeye yol açtığını göstermektedir. Bu aynı zamanda, yükseköğretim sektörünün dijital dönüşümünün geleceğinin, 'Eğitim 4.0' kavramının geliştirilmesini, sektör içinde oyunlaştırmanın artmasını, karar alma süreçlerinde veri kullanımının yükselişini ve yükseköğretimi yeniden yapılandırmak için yapay zeka/artırılmış zekanın entegrasyonunu içereceğini de göstermektedir (Shenkoya & Kim, 2023).

"Kampüsü Yeşillendirmek: Yüksek Öğretimde Sürdürülebilir Dönüşüm Stratejileri" çalışma özellikle 'Kampüsü Yeşillendirme'ye odaklanarak, yükseköğretimde sürdürülebilir dönüşümün sağlanmasına yönelik stratejileri incelemektedir. Çevresel zorluklar yoğunlaştıkça, üniversiteler faaliyetleri ve eğitim çerçeveleri genelinde sürdürülebilir uygulamaları teşvik etmede kilit rol oynamaktadır. Bu çalışma, çeşitli kurumlar tarafından, özellikle mühendislik disiplinlerinde uygulanan başarılı girişimleri vurgulayarak, karşılaşılan zorlukları ve kampüs kültürü ve topluluk katılımı üzerindeki genel etkileri ele alırken en iyi uygulamaları sergilemektedir. Kapsamlı bir literatür taraması ve sürdürülebilirlik çabalarıyla tanınan üniversitelerin vaka çalışmalarını içeren karma bir araştırma yaklaşımı kullanarak, birkaç önemli strateji belirlenmiştir. Çalışma, elektrik ve makine mühendisliği bölümlerinin bir vaka çalışması olup, 30 öğrenci ve 10 öğretim görevlisi örneklem olarak alınmıştır. Bunlar arasında enerji verimliliğinin artırılması, sürdürülebilir ulaşım çözümlerinin teşvik edilmesi ve sürdürülebilirlik ilkelerinin mühendislik müfredatına entegre edilmesi yer almaktadır. Bulgular, sürdürülebilirliğe öncelik veren kurumların yalnızca ekolojik ayak izlerini en aza indirmekle kalmayıp, aynı zamanda öğrenciler ve personel arasında daha yüksek bir farkındalık ve sorumluluk duygusu geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, tartışma, özellikle mühendislik programlarında sürdürülebilir girişimlerin ilerletilmesinde liderlik taahhüdünün ve aktif paydaş katılımının kritik rolünü vurgulamaktadır. Sonuç bölümü, sürdürülebilir dönüşüme yönelik kapsamlı bir yaklaşımı savunarak, yükseköğretim kurumlarını bu stratejileri kültürlerine ve müfredatlarına entegre etmeye çağırmaktadır. Böylece üniversiteler, küresel sürdürülebilirlik hedeflerine anlamlı bir katkıda bulunurken, öğrencileri de acil çevresel sorunlarla başa çıkmaya hazırlayabilmektedir. Genel mesaj açık: Kampüsü yeşillendirme taahhüdü, yalnızca ekolojik yönetimi desteklemekle kalmayıp, aynı zamanda gelecek nesil mühendisleri ve liderleri küresel sürdürülebilirlik sorunlarıyla doğrudan yüzleşmeye teşvik eden bir ortam yaratmaktadır (Chasokela, 2025).

"Sürdürülebilir ve yeşil bir üniversiteye giden yol: Pakistan'daki İslamia Üniversitesi Bahawalpur'un analizi" çalışmada yükseköğretim kurumlarının, çevresel olarak sürdürülebilir bir toplum yaratma konusunda küresel olarak giderek daha fazla tanındığı belirtilmektedir. Yeşil ve sürdürülebilir üniversiteler, günlük faaliyetlerinin çevresel etkisini optimize eder ve müfredat ve araştırmalarda sürdürülebilirliği teşvik etmektedir. Bununla birlikte, yükseköğretimde sürdürülebilirlik üzerine yapılan araştırmalar, belirli sürdürülebilirlik faktörleriyle sınırlıdır ve yeşil uygulamaların daha geniş entegrasyonunu henüz içermemektedir. Bu çalışma, bu nedenle, Pakistan'daki İslamia Üniversitesi Bahawalpur'un (IUB) çevresel sürdürülebilirliğin tüm boyutlarında aldığı yeşil girişimleri analiz ederek bu boşluğu doldurmaktadır. IUB, yeşil bir üniversite olmak için iyi yapılandırılmış bir çevre yönetim planı oluşturmuştur. En belirgin girişimler arasında ağaçlandırma, yeşil altyapı, enerji ve su tasarrufu, kağıt ve plastik kullanımının azaltılması ve sürdürülebilir ulaşım yer almaktadır. Bu girişimler, ekolojik ayak izini 2021'deki 8,3'ten 2022'de 7,2'ye düşürmüştür. Bununla birlikte, IUB'nin ayak izini önemli ölçüde azaltmak için daha hedefli ve koordineli çabalara ihtiyacı vardır (Gill, Khan & Akram, 2025).

"Yeşil kültür ve dijital dönüşüm yoluyla sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasını teşvik etmek: Endonezya'daki bir eğitim insan kaynakları üniversitesinden ampirik kanıtlar" çalışma sürdürülebilir dönüşüm için küresel çağrılar arasında, yükseköğretim kurumlarının faaliyetlerini Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) ile uyumlu hale getirmeleri teşvik edilmesi üzerine yapılmıştır. Bu çalışma, Endonezya eğitim insan kaynakları üniversitelerinde (IEHRU) yeşil üniversite kültürü ve dijital dönüşümün SKA başarısına nasıl katkıda bulunduğunu,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

finansal, çevresel ve insani kalkınma sonuçlarına odaklanarak araştırmaktadır. Nicel bir yaklaşım kullanılarak, önde gelen bir IEHRU olan Surabaya Devlet Üniversitesi'nden 435 öğrenciyle bir anket yapılmıştır. Veriler, SmartPLS 4 ile kısmi en küçük kareler yapısal denklem modellemesi (PLS-SEM) kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuçlar, yeşil üniversite kültürünün finansal büyümeyi ($\beta = 0,427$, $t = 5,662$, $p < 0,001$), çevresel kalite büyümesini ($\beta = 0,510$, $t = 7,564$, $p < 0,001$) ve insan gelişimi büyümesini ($\beta = 0,430$, $t = 7,123$, $p < 0,001$) önemli ölçüde etkilediğini ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, dijital dönüşümün finansal büyüme ($\beta = 0,313$, $t = 4,294$, $p < 0,001$), çevresel kalite büyümesi ($\beta = 0,203$, $t = 2,713$, $p = 0,007$) ve insani kalkınma büyümesi ($\beta = 0,313$, $t = 5,447$, $p < 0,001$) üzerinde önemli olumlu etkileri vardır. Bu üç boyut da üniversite düzeyinde Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri performansını önemli ölçüde artırmaktadır ($R^2 = 0,610$). Çalışma, üniversite sürdürülebilirliğinde yeşil değerlerin ve dijital inovasyonun stratejik rolünün altını çizmektedir. Özellikle daha geniş toplumsal değişimi hızlandırmaya hazır öğretmen yetiştirme kurumlarında, sürdürülebilirliği kurumsal yönetim, pedagoji ve operasyonlara entegre etmek için eğitim politikası yapıcılarına ampirik bilgiler sunmaktadır. Teşekkür Bu çalışma, Surabaya Devlet Üniversitesi Sosyal ve Siyasal Bilimler Fakültesi'nin 48546 numaralı Ödev Hibesi ile, Araştırma ve Topluma Hizmet Enstitüsü (LPPM) tarafından finanse edilmiştir (Prabawati et al.,2025).

“Yeşil Kampüs Girişimleri: Yükseköğretim Kurumlarında Sürdürülebilir Uygulamaların Etkisinin ve Gerekliliğinin Değerlendirilmesi” çalışma Kopenhag Üniversitesi, Nottingham Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi olmak üzere üç üniversitede sürdürülebilir uygulamaların uygulanmasını ve etkisini incelemektedir. Nicel veri analizi ve nitel belge incelemesini birleştiren karma yöntem yaklaşımı kullanılarak, araştırma altı temel kriteri değerlendirmektedir: Enerji verimliliği, yeşil alanlar, atık yönetimi, çevre eğitimi, karbon ayak izi azaltımı ve sürdürülebilir ulaşım. Bulgular, tüm kurumlarda çevresel etkiyi azaltmada önemli ilerleme kaydedildiğini ve özellikle enerji verimliliği ve karbon emisyonu azaltımında kayda değer başarılar elde edildiğini göstermektedir. Yaklaşımlar yerel bağlamlara göre değişmekle birlikte, tüm üniversiteler sürdürülebilirliği müfredata ve kampüs operasyonlarına entegre etme konusunda kararlılık göstermektedir. Çalışma, sürdürülebilir kampüs uygulamalarının çevre korumasına olumlu katkıda bulunduğunu, öğrenci refahını potansiyel olarak artırdığını ve çevre bilincini geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, uzun vadeli planlama ve kaynak tahsisi ihtiyacı da dahil olmak üzere zorluklar devam etmektedir. Araştırma, sürdürülebilirlik stratejilerinin belirli kurumsal ve kültürel bağlamlara uyarlanmasının önemini vurgulamaktadır. Sonuç olarak, üniversitelerin yalnızca kampüslerinde değil, aynı zamanda sürdürülebilir kalkınmaya yönelik daha geniş toplumsal geçişlerde de sürdürülebilirlik çabalarını yönlendirmede çok önemli bir rol oynadığı sonucuna varılmaktadır. Çalışma, öğrenci davranışları ve toplumsal sonuçlar üzerindeki uzun vadeli etkileri değerlendirmek için daha fazla boylamsal araştırma yapılmasını önermektedir (Sütünç, 2025).

“Yeşil kampüsler için stratejiler ve zorluklar” çalışma yükseköğretim kurumlarının sürdürülebilirliği teşvik etmek için benimseyebilecekleri ikili yaklaşımı incelemektedir: gelecek nesilleri eğitmek ve daha geniş topluluk için model teşkil edebilecek yeşil kampüs girişimlerini uygulamak. Bu inceleme, mevcut araştırmaları ve vaka çalışmalarını sentezlemekte, YÖK'ler içindeki sürdürülebilirlik çabaları için kilit alanları belirlemekte ve kampüslerde sürdürülebilir uygulamaların uygulanmasının önündeki engelleri ve potansiyel çözümleri analiz etmektedir. Geniş yelpazedeki alanlar arasında enerji verimliliği ve yenilenebilir üretim, emisyon azaltımı, su ve atık yönetimi, sürdürülebilir binalar ve laboratuvarlar ile çevre dostu peyzaj yer almaktadır. Bulguların sentezi, YÖK'lerin verimli kaynak yönetimi ve altyapı geliştirmeyi sergileyerek sürdürülebilir kentsel ortamların mikrokozmosu olarak işlev görebileceğini ortaya koymuştur. Ayrıca, YÖK'lerin kampüs sürdürülebilirliğini sağlamak için alması gereken çeşitli eylemleri vurgulamıştır. Başlıca eylemler arasında, çabaları koordine etmek ve ölçülebilir hedefler belirlemek için özel bir Sürdürülebilirlik Ofisi kurmak yer almaktadır; Çevresel girişimlerin (enerji tasarrufu ve atık azaltımı gibi) uygulanması; sürdürülebilirlik programlarına eğitim ve katılım yoluyla tüm kampüs paydaşlarının dahil edilmesi; kaynak yönetimi için standartlaştırılmış uygulamaların benimsenmesi; güçlü liderlik desteği ve finansman sağlanması; disiplinler arası iş birliğini ve yeniliği teşvik etmek ve etkiyi kampüsün ötesine genişleterek daha geniş toplulukta çevresel sorumluluk bilincini aşılamak. Bu eylemleri uygulayarak, yükseköğretim kurumları kampüs sürdürülebilirliğine doğru önemli adımlar atabilir ve iklim değişikliği, kirlilik ve biyoçeşitlilik kaybına ilişkin yerel ve küresel azaltma çabalarını önemli ölçüde güçlendirebilirler (Barnett-Itzhaki et all., 2025).

“Yükseköğretim kurumlarında sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmak için yeşil kampüs paradigmaları – karşılaştırmalı bir çalışma” çalışma sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmak için Malezya yükseköğretim kurumlarında uygulanan mevcut Yeşil uygulamaları, sürdürülebilirlik uygulayıcıları arasında işbirliğini daha da genişletmek amacıyla çok disiplinli kapsamlı bir politika çerçevesi geliştirerek incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çerçeve, yükseköğretim kurumlarında sürdürülebilirliğin ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarıyla bağlantılı Yeşil göstergeler hakkında entegre veriler sağlamayı hedeflemektedir. Tasarım/Yöntem/Yaklaşım Sürdürülebilirlik için Yeşil uygulamaların kapsamını incelemek amacıyla Malezya'daki on altı üniversiteden elde edilen sürdürülebilirlik arşiv belgelerinden oluşan birincil veriler kullanılmıştır. Ayrıca, bu çalışma Malezya yükseköğretim kurumları bağlamında sürdürülebilir kalkınma üzerine mevcut literatürden elde edilen ikincil verileri de kullanmıştır. Bulgular İncelenen 16 üniversiteden ve Malezya üniversitelerindeki önceki sürdürülebilirlik çalışmalarından elde edilen bulgular, Malezya'daki yükseköğretim kurumlarının sürdürülebilirliğe ulaşmak için üniversite kampüslerinde Yeşil uygulamaları şu anda uyguladığını göstermektedir. Araştırma sınırlamaları/çıkarımları Nitel veriler yalnızca Malezya'daki yükseköğretim kurumlarından toplanmıştır. Bu nedenle, bu çalışmanın bulguları diğer ülkelerdeki

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

üniversitelere genelleştirilemez. Pratik çıkarımlar Bu çalışma, sürdürülebilirlik uygulayıcıları arasında bilgi alışverişini kolaylaştırmak ve sürdürülebilirlik zorluklarını ele almak için yenilikçi çözümler üretmek amacıyla Yeşil kampüs paradigmalarını teknolojik bir perspektiften entegre etmeye yönelik içgörüler sağlamaktadır. Sosyal Etkiler Bu araştırma, Malezya'daki ve daha geniş coğrafyadaki yükseköğretim kurumları tarafından sürdürülebilirliğe ulaşmak için benimsenebilecek disiplinler arası bir yaklaşım sağlayan bir politika çerçevesi geliştirmiştir. Sosyal açıdan, bu çalışma, yükseköğretim kurumlarında sürdürülebilir kalkınmaya yönelik bir referans kılavuzu ve yol haritası görevi gören Yeşil göstergeler sunmaktadır. Özgünlük/Değer Belirlenen Yeşil göstergelere dayalı, sürdürülebilirlik uygulayıcılarının Yeşil uygulama paradigmalarını üniversiteler genelinde nasıl uygulayabilecekleri konusunda bilgi sağlayan yeni, çok disiplinli ve kapsamlı bir politika çerçevesi geliştirilmiştir. Ayrıca, Yeşil göstergeler, yükseköğretim kurumlarında Yeşil uygulama ölçümü ve izlemesi için veri sağlayan ölçütler olarak kullanılabilir (Jnr, 2020).

“Yükseköğretim kurumlarındaki öğrencilerin liderlik, sürdürülebilir uygulamalar ve yeşil davranışları arasındaki ilişki: Sürdürülebilirlik politikasının aracı rolü” çalışma Yükseköğretim kurumları, sürdürülebilir kalkınmanın temelini oluşturmada çok önemli olduğunu ifade etmektedir. Akademik kadro ve kurum liderleri, geleceğin liderleri olarak görülen öğrencileri şekillendiren kilit eğitimciler olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmanın amacı, YÖK liderliği, sürdürülebilirlik politikası, sürdürülebilir uygulamalar ve öğrencilerin yeşil davranışları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Ayrıca, YÖK liderliği ve öğrencilerin yeşil davranışları arasındaki ilişkide sürdürülebilirlik politikasının aracı rolünü de incelemektedir. Çalışma, nicel keşifsel bir araştırma yaklaşımı benimsemiştir. Veriler, Delhi NCR'de bulunan seçilmiş üniversitelerde tam zamanlı lisans ve yüksek lisans programlarına kayıtlı 503 öğrenci arasında yapılan bir anket çalışmasıyla toplanmıştır. Hipotezleri test etmek için kısmi en küçük kareler yapısal denklem modellemesi kullanılmıştır. Sonuçlar, YÖK liderliğinin sürdürülebilirlik politikasını ve üniversiteler içindeki sürdürülebilir uygulamaların uygulanmasını önemli ölçüde etkilediğini göstermiştir. Ek olarak, sürdürülebilirlik politikasının YÖK liderliği ve sürdürülebilir uygulamalar arasındaki ilişkiye aracılık ettiği bulunmuştur. Sürdürülebilir uygulamaların YÖK'e entegrasyonunun, öğrenciler arasında yeşil davranış gelişimini teşvik ettiği görülmüştür. Bulgular, kaynakların korunması teorisi ve planlanmış davranış teorisi perspektifinden yorumlanmıştır. Çalışma, sürdürülebilir uygulamaların benimsenmesi ve hayata geçirilmesinin öğrencilerin çevre bilinci geliştirmelerine yardımcı olabileceğini öne sürüyor. Öğrenciler, sürdürülebilir girişimleri yönlendirebilen ve küresel çevre hedeflerine katkıda bulunabilen çevre bilincine sahip vatandaşlara dönüşüyorlar. Bu çalışma, yükseköğretim kurumlarının liderliği, sürdürülebilirlik politikası, sürdürülebilir uygulamalar ve öğrencilerin yeşil davranışları arasındaki ilişkiyi araştıran ilk çalışmadır. Liderlere sürdürülebilir girişimleri uygulamada, sorumlu kaynak kullanımını teşvik etmede ve sürdürülebilirlik odaklı bir kültürü geliştirmede yol gösterebilecek öncü ampirik kanıtlar sunmaktadır (Aggarwal & Agarwala, 2025).

“Yeşil kampüs girişimleri ve yükseköğretimde sürdürülebilirlik stratejileri” Durban Teknoloji Üniversitesi'ndeki (DUT) Yeşil Kampüs Girişimleri (GCI) üzerine yapılan bu çalışma, paydaş katılımı, bitki koruma ve kaynak tasarrufu mekanizmalarını araştırarak sürdürülebilirliği artırmaya yönelik öneriler sunmaktadır. Sürdürülebilirlik ve çevre korumasına yönelik artan küresel vurgu, bu araştırmayı motive etmekte ve GCI'lerin çevresel etkileri azaltmada, farkındalığı artırmada ve yükseköğretimde ekolojik bilinci yerleştirmede oynadığı rolü aydınlatmayı amaçlamaktadır. Niteliksel bir yaklaşım ve kanıta dayalı araştırma kullanarak, DUT'un sürdürülebilirliği teşvik etmek için kullandığı stratejileri, özellikle paydaş katılımı, eğitim ve kaynak tasarrufuna odaklanarak incelenmekte ve analiz edilmektedir. GCI'lerin uygulanmasında karşılaşılan başarıları ve zorlukları ortaya koyarak, resmileştirilmiş çevre politikalarının ve sürdürülebilirlik eğitiminin önemi vurgulanmaktadır. Bulgular, özellikle paydaş katılımı ve eğitim girişimlerinde DUT'un etkili GCI uygulamalarını ortaya koymaktadır. Yükseköğretim kurumlarının (YÖK) sürdürülebilirlik değerlendirme programlarına katılmaları, çevre politikalarını resmileştirmeleri ve sürdürülebilirlik eğitimini geliştirmeleri gerektiğini, böylece küresel standartlarla uyum sağlayarak küresel kültürel girdilerin (GCI) uygulanmasını güçlendirmeleri ve çevre bilincine sahip mezunlar yetiştirmeleri gerekti önerilmektedir. Bu makale, DUT'deki GCI'ların kapsamlı bir analizini sunarak yükseköğretimde sürdürülebilirlik üzerine yapılan araştırmalara katkıda bulunmaktadır. Politika yapıcılar, akademisyenler ve paydaşlar için içgörüler sunan makale, resmileştirilmiş çevre politikalarına ve geliştirilmiş sürdürülebilirlik eğitimine duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır. Ayrıca, YÖK'lerin GCI uygulamalarını ve çevre yönetimini iyileştirmeleri için pratik öneriler sunmaktadır (Shange, Zogli & Dlamini, 2025).

“Sürdürülebilir Çözümler: Yeşil Teknolojilerin Üniversite Faaliyetleri Üzerindeki Etkisi” çalışma, üniversitelerin operasyonel faaliyetlerinde çevre dostu teknolojinin kullanımını ve sonuçlarını incelemektedir. İlgili literatürü kapsamlı bir şekilde inceleyerek ve karşılaştırmalı bir çalışma yaparak, sürdürülebilir uygulamaların yükseköğretim kurumlarının öğretim yapısına ve operasyonel stratejilerine entegrasyonunu değerlendiriyoruz. Metodolojik yaklaşım, Üçlü Alt Çizgi teorisini bilimsel paydaş katılımıyla birleştiren kavramsal bir çerçeveye dayanmaktadır ve sürdürülebilirliğe çeşitli açılardan kapsamlı bir bakış sunmaktadır. Çevre bilincine sahip bir kampüs kültürünü teşvik etmede ve ekolojik etkiyi azaltmada yeşil teknolojinin etkinliğini değerlendirmek için çeşitli disiplinler arası araştırmalar kullanıyoruz. İlk sonuçlar, üniversitelerin yeşil teknolojiyi benimsemede ilerleme kaydettiğini, ancak tam sürdürülebilirliğe ulaşmak için politikaları iyileştirme ve toplumu dahil etme konusunda hala büyük bir

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

potansiyel olduğunu göstermektedir. Bu çalışma, akademide yeşil teknoloji tartışmasını zenginleştiriyor ve gelecekteki araştırma alanları için sağlam bir temel oluşturuyor (Ateeu, Alaghbari, Al-Refaei & Ahmed, 2024).

Yapacağımız çalışma hem nitel hemde nicel yöntemle yapılacak detaylı, özgün ve bir ölçek geliştirecek çalışmadır. Çalışma uzman kişilerle görüşme yapılarak görüşlerinin alınması ve bir ölçek oluşturması yönüyle gelecekte diğer araştırmacılara özgün bir yol gösterici olma özelliği taşımaktadır. Ayrıca çalışma çok aşamalı derinlemesine bir çalışmadır. Çalışmanın hem nitel hem nicel yöntemle yapılması özgün ve kaliteli bir çalışma olacağının göstergesidir. Çünkü çalışmanın konusu hem nitel hem nicel olarak ölçülebilecektir. Üniversitelerin dijital ve yeşil dönüşüm olarak iki farklı alan için farklı sorularla üniversitelerin yeşil ve dijital dönüşümle ilgili uzmanlarıyla yapılan görüşmeler sonucunda çalışmanın nitel kısmı oluşturulacaktır. Yapılan görüşmeler belirli programlar (Nvivo) geçirilip temalar çıkarılıp alt ve ana başlıklar oluşturulacaktır. Bu çıkarılan alt ve ana başlıklar belirlenmiş üniversite uzmanları grubundan daha az sayıda olacak şekilde başka bir gruba daha yöneltilecektir. Gerekli olursa düzenlemeler yapılacaktır. Daha sonra ise elde edilen verilere göre üniversitelerin yeşil dönüşüm ve dijital dönüşümü bağlamında iki ayrı ölçek oluşturulacak. Bu ölçek çalışmanın nicel kısmını oluşturacaktır.

5. ARAŞTIRMANIN AMACI

- ✓ *Tezin amacında, çalışmanın niçin ve hangi amaçlarla yapılmak istendiği açık-seçik bir şekilde ortaya konulur.*
- ✓ *Tezin birden fazla amacı olabilir. Bu durumda, her bir amacın ayrı açıklanması gerekmektedir.*
- ✓ *Tezin amacında, araştırma sonunda elde edilecek sonuçlarla neyin hedeflendiği belirtilir.*
- ✓ *Ayrıntılı amaçlar soru cümleleri ve-veya hipotezler şeklinde belirtilebilir.*

Yukarıdaki maddeler dikkate alınarak araştırma amacı ile ilgili olarak **en az 50 kelimeden** oluşan açıklama yazılmalıdır (Yazı Time New Roman karakterinde, iki yana yaslı, 11 punto büyüklüğünde ve tek satır aralığında olmalıdır).

Bu araştırmanın temel amacı, üniversitelerdeki dijital ve yeşil dönüşüm süreci hakkında bilgi verebilen iki farklı ölçek geliştirmek ve bu ölçekler sonucunda üniversitelerde dijital ve yeşil dönüşüm arasındaki ilişkiyi ortaya koyabilmektir.

Bu bağlamda dijital ve yeşil dönüşüm kavramları için öncelikle detaylı literatür araştırması yapılacaktır. İkinci olarak uzman görüşmeleri yoluyla dijital ve yeşil dönüşüm sürecinde karşılaşılan zorlukları, fırsatları ve kritik başarı faktörlerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Üçüncü olarak üniversitelerin dijital ve yeşil dönüşüm süreçlerini ölçmek için kapsamlı ve güvenilir bir değerlendirme ölçeği oluşturmak hedeflemektedir. Dördüncü olarak elde edilen ölçek ile pilot ve daha geniş grup uygulamalarıyla ölçeğin geçerliliği ve güvenirliliği destelenmek hedeflenmektedir. Son olarak çalışma sonunda üniversitelerde dijital ve yeşil dönüşümün ilişkisini ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Bu araştırmadan elde edilen bulguların, üniversite yöneticileri ve dijital ve yeşil dönüşüm bağlamında çalışanlar için karar alma süreçlerinde stratejik bir rehber olması beklenmektedir. Ayrıca, elde edilen veriler üniversitelerin dijital ve yeşil dönüşüm planlarını oluşturmalarına katkı sağlayarak daha verimli, erişilebilir ve sürdürülebilir bir yükseköğretim sistemi oluşturulmasına yardımcı olacaktır.

6. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

- ✓ *Neden bu konunun seçildiği, böyle bir araştırmaya neden gerek görüldüğü diğer bir ifade ile konunun seçiliş nedenleri gerekçeli olarak açıklanır.*
- ✓ *Çalışmanın sonuçlarının, teori ve uygulamaya sağlayacağı katkılar yada getireceği yenilikler yönelik yararları belirtilir.*

Yukarıdaki maddeler dikkate alınarak araştırmanın önemi ile ilgili olarak **en az 100 kelimeden** oluşan açıklama yazılmalıdır (Yazı Time New Roman karakterinde, iki yana yaslı, 11 punto büyüklüğünde ve tek satır aralığında olmalıdır).

Yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm, günümüz yükseköğretim sisteminde yalnızca teknolojik bir yenilenme değil, aynı zamanda sürdürülebilir rekabet gücü ve eğitimde kaliteyi artıran stratejik bir gereklilik haline gelmiştir. Geleneksel eğitim modelleri, günümüzde hızla değişen öğrenci profilleri, uzaktan eğitim gereksinimleri ve bilgiye erişim hızının artması nedeniyle yetersiz kalmaktadır. Bunun yanında sürdürülebilir ve daha az karbon ayak izi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

üreten bir stratejinin benimsenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, üniversitelerin yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm süreçlerini anlamak, bu dönüşümlerin biribiriyle ilişkisini anlamlandırabilmek, hangi aşamada olduğunu belirlemek, süreçleri iyileştirmek için somut veriler elde etmek büyük önem taşımaktadır.

Türkiye'deki üniversitelerin yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm seviyeleri değişiklik gösterebilmektedir. Bu fark üniversiteler özelinde yapılan bazı araştırmalar ve sıralamalarla belirtilmektedir. Araştırmanın evren ve örneklem seçimi araştırmanın amacına uygun seçilerek üniversitelerin yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm düzeyleri ve aralarında ki ilişki de belirlenmiş olacaktır. Bu araştırma, üniversitelerin dijital dönüşüm süreçlerini yeşil dönüşümle birlikte ele aldığından dolayı çok boyutlu bir bakış açısıyla ele almaktadır ve akademik literatürdeki eksiklikleri gidermeyi hedeflemektedir.

Çalışmada görüşme yöntemiyle uzman kişilerin fikirleri alınarak yol haritası oluşturulacağı için literatüre fikir ve öneri katkısı sağlanacaktır. Teorik katkı açısından, üniversitelerin yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm seviyelerini belirleyen unsurları sistematik bir model çerçevesinde inceleyerek, yükseköğretim kurumlarında dijitalleşmenin ve sürüdürülebilirliğin ölçülebilir bir çerçevede değerlendirilmesine olanak sağlayacaktır. Uygulama açısından ise, geliştirilecek ölçek ve model, üniversitelerin dijital dönüşüm ve yeşil dönüşümün stratejilerini belirlemelerine, mevcut durumlarını analiz etmelerine ve politika geliştiricilerin bu süreci daha etkin yönetmelerine yardımcı olacaktır. Ayrıca çalışma, yükseköğretimde dijital dönüşüm ve yeşil dönüşümün arasındaki ilişkiyi bilimsel bir temele oturtulmasına da önemli bir zemin oluşturacaktır.

7. YÖNTEM VE TEKNİKLER

- ✓ *Yöntem bölümünde "neyin nasıl yapılacağı" açıklanır.* Çalışmanın hangi aşamalardan oluşacağı *belirtilir. Yöntem bölümü aşağıdaki başlıkları içermelidir.*
- ✓ ***Hipotezler:*** *Kuramsal çerçevenin ve araştırma alanın gerektirdiği durumlar esas alınarak araştırma soruları veya hipotezler oluşturulur. Belirlenen araştırma soruları veya hipotezlerin somut bir şekilde nasıl inceleneceği anlatılır.*
- ✓ ***Varsayımlar:*** *Çalışmanın kuramsal çerçevesinin oturtulduğu varsayımlara yer verilir.*
- ✓ ***Evren ve Örneklem:*** *Ampirik/uygulamalı araştırma yapılacaksa evren ve örneklem hakkında açıklama yapılır. Örneklemin nasıl ve hangi teknikle belirleneceği belirtilir.*
- ✓ ***Kapsam ve Sınırlılıklar:*** *Çalışma kapsamında araştırılacak konunun neleri kapsayacağı belirtilir.*
- ✓ ***Veri toplama ve verilerin analizi:*** Verilerin nasıl elde edileceği ve değerlendirileceği *ilgili açıklamalar yapılır. Tezdeki soruları yanıtlamak veya varsayımları sınamak için gerekli verilerin hangi tekniklerle toplanacağı gerekçeleriyle belirtilir. Ampirik tezlerde gözlem, görüşme, örnek olay incelemesi, vb. tekniklerinden hangisinin neden seçildiği gerekçeli olarak yazılır. Toplanan verilere uygulanacak istatistiksel işlemler hakkında bilgi verilir.*

Yukarıdaki maddeler dikkate alınarak araştırmanın yöntem ve teknikleri ile ilgili olarak **en az 100 kelimeden** oluşan açıklama yazılmalıdır (Yazı Time New Roman karakterinde, iki yana yaslı, 11 punto büyüklüğünde ve tek satır aralığında olmalıdır).

YÖNTEM VE TEKNİKLER

Çalışma konusu üniversitelerde dijital ve yeşil dönüşüm olduğu için öncelikle zengin bir literatür taramasıyla dijital dönüşüm, dijitalleşme, yeşil dönüşüm, üniversitelerde dijital dönüşüm ve üniversitelerde yeşil dönüşüm gibi konuyla ilgili kavramlar araştırılacaktır.

Çalışmada karma yöntem, nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı bir araştırma yaklaşımı kullanılacaktır (Creswell & Plano , 2018). Bu yöntem, araştırmacıların yalnızca nicel ya da nitel yöntemlerin sağlayabileceğinden daha kapsamlı ve derinlemesine bir anlayış geliştirmesine olanak tanımaktadır (Tashakkori & Teddlie, 2010). Karma yöntem araştırmalarında, hem istatistiksel analizlere dayalı nicel veriler hem de görüşme ve gözlem gibi tekniklerle elde edilen nitel veriler bir arada kullanılmaktadır (Creswell, 2014). Nicel veriler genellenebilir sonuçlar sunarken, nitel veriler derinlemesine içgörüler sağlarken karma yöntem ise bu iki güçlü yönü birleştirerek daha kapsamlı analizler yapılmasını sağlamaktadır (Plano & Ivankova, 2016). Tek başına nicel veya nitel yöntemlerin yetersiz kaldığı durumlarda, karma yöntem farklı açılardan bakarak daha bütüncül sonuçlar elde etmeye yardımcı olmaktadır (Tashakkori & Creswell, 2007).

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Çalışma önce bir yöntemin kullanıldığı ardından diğer yöntemle desteklendiği karma yöntem türlerinden olan keşfedici sıralı (Sequential) yöntem ile yapılacaktır. Örneğin, önce anket uygulanır, ardından anket sonuçlarını derinlemesine anlamak için mülakat yapılır (Teddlie & Tashakkori, 2009). Bu çalışmada üniversitelerde dijital ve yeşil dönüşüm arasındaki ilişkiyi belirlemek için önce uzmanlarla görüşme yapıp temalar belirlenecektir. Bu temalar bir ölçek geliştirme sürecinde kullanılacaktır. Daha sonra ise bu ölçek pilot grupta ve başka bir grupda uygulanacaktır (Creswell & Plano, 2018).

Nicel araştırma yöntemi, ölçülebilir veriler kullanarak nesnel ve sistematik bir şekilde olayları, değişkenler arasındaki ilişkileri ve nedensel bağlantıları inceleyen bir araştırma yaklaşımıdır (Creswell & Creswell, 2018). Bu yöntemde, istatistiksel analizler kullanılarak genellenebilir sonuçlar elde edilmesi amaçlanmaktadır (Babbie, 2020). Veriler sayısal formda toplanıp hipotez testleri yoluyla analiz edilmektedir (Field, 2018).

Nitel araştırma yöntemi, bireylerin deneyimlerini, anlamlarını ve sosyal olguları derinlemesine inceleyen bir araştırma yaklaşımıdır (Merriam & Tisdell, 2016). Bu yöntem, katılımcıların bakış açılarını, yaşantılarını ve belirli olaylara yükledikleri anlamları keşfetmeye odaklanmaktadır (Creswell & Poth, 2018). Sayısal veriler yerine kelimelere, anlatılara ve gözlemlere dayalıdır ve genellikle esnek bir araştırma süreci gerektirmektedir (Patton, 2015). Nitel çalışmalarda açık uçlu ve esnek veri toplama teknikleri kullanılarak görüşmeler, odak grupları, gözlemler ve doküman analizi gibi çeşitli veri toplama yöntemleri kullanılmaktadır (Creswell & Poth, 2018). Bu çalışmada çeşitli veri toplama yöntemlerinden görüşme yöntemi kullanılacaktır.

Araştırma Süreci: Bütün bu yapılan faaliyetlerin ışığında araştırma süreci şu şekilde ilerleyecektir;

- Geniş literatür taraması,
- Görüşme yapılacak uzman kişilerin belirlenmesi,
- Uzman kişilerle yapılandırılmış görüşmelerin yapılması,
- Uzman kişilerle yapılan görüşmeler sonucunda Nvivo programıyla alt ve ana başlıkların bulunması,
- Görüşmenin başka bir grupla tekrar yapılması,
- Alt ve ana başlıklarda gereken düzeltmelerin yapılması,
- Üniversitelerin dijital ve yeşil dönüşüm ilişkisini ölçen bir ölçeğin oluşturulması,
- Bu ölçeğin pilot bir grupta uygulanması,
- Ölçeğin pilot grup dışında başka bir gruba uygulanması.
- Ölçeğin faktör analizi ve Cronbach’s Alpha değerlerine bakılarak güvenirliliğine ve geçerlililiğine bakılması.

Hipotezler: Nicel aşamada test edilmek üzere aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur:

H1: Üniversitelerin dijital dönüşüm düzeyi ile yeşil dönüşüm düzeyi arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki vardır.

H2: Dijital dönüşümün yönetişim ve yönetim boyutu, üniversitelerin yeşil dönüşüm performansını anlamlı düzeyde etkilemektedir.

H3: Dijital altyapı ve veri temelli karar alma kapasitesi, yeşil kampüs uygulamalarının gelişmişlik düzeyini pozitif yönde etkilemektedir.

H4: Dijital dönüşümün eğitim-öğretim ve araştırma süreçlerine entegrasyonu, sürdürülebilirlik ve çevresel farkındalık düzeyini artırmaktadır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Araştırmanın yeşil dönüşüm bağlamında nitel görüşme soruları:

1. Üniversitenizde yeşil dönüşüm denildiğinde hangi temel alanlar ve uygulamalar öncelikli olarak ele alınmaktadır?
2. Bu uygulamalar sizce üniversitenin kurumsal politikaları ve stratejik hedefleriyle ne ölçüde uyumlu?
3. Yeşil dönüşüm süreçlerinin üniversite içinde nasıl koordine edildiğini anlatır mısınız?
4. Üst yönetimin yeşil dönüşüm sürecine yaklaşımını ve desteğini nasıl değerlendiriyorsunuz?
5. Kampüs ölçeğinde yürütülen yeşil dönüşüm uygulamalarının (enerji, atık, su vb.) etkililiği sizce ne düzeydedir?
6. Bu uygulamaların ölçülmesi ve izlenmesi nasıl yapılmaktadır?
7. Akademik ve idari personel ile öğrencilerin yeşil dönüşüm sürecine katılımını nasıl değerlendiriyorsunuz?
8. Üniversitenizde yeşil dönüşümün kurumsal kültüre yerleştiğini söylemek mümkün mü? Neden?
9. Üniversitenizde yeşil dönüşümün gelişimini sınırlayan en önemli faktörler nelerdir? (Mali, kültürel vb.)
10. Sizce üniversitenin yeşil dönüşüm kapasitesini artırmak için hangi alanlarda gelişime ihtiyaç vardır?

Araştırmanın dijital dönüşüm bağlamında nitel görüşme soruları:

1. Üniversitenizde dijital dönüşüm nasıl tanımlanmakta ve hangi alanları kapsamaktadır?
2. Dijital dönüşümün üniversitenin kurumsal işleyişine nasıl bir katkı sağladığını düşünüyorsunuz?
3. Dijital dönüşüm süreçlerinin planlanması ve yönetilmesi nasıl yürütülüyor?
4. Üst yönetimin dijital dönüşüm sürecindeki rolünü ve liderliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?
5. Üniversitenizin dijital altyapısını (bilgi sistemleri, veri yönetimi, otomasyon vb.) nasıl değerlendirirsiniz?
6. Karar alma süreçlerinde veri temelli yaklaşımların kullanımı hakkında ne düşünüyorsunuz?
7. Dijital dönüşümün eğitim-öğretim, araştırma ve idari süreçlere etkileri nelerdir?
8. Akademik ve idari personelin dijital beceri düzeyi ve değişime uyumu hakkında ne düşünüyorsunuz?
9. Dijital dönüşüm sürecinde karşılaşılan en önemli kurumsal dirençler nelerdir?
10. Üniversitelerde dijital dönüşüm düzeyini ölçmeye yönelik bir ölçek geliştirilecek olsa, hangi boyutların mutlaka ölçülmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Varsayımlar: Bu araştırma aşağıdaki varsayımlar üzerine kuruludur:

- Görüşme yapılan katılımcıların, görev aldıkları üniversitenin dijital ve yeşil dönüşüm uygulamaları hakkında yeterli bilgiye sahip oldukları varsayılmaktadır.
- Katılımcıların görüşme ve anket sorularına verdikleri yanıtların samimi ve gerçeği yansıtır nitelikte olduğu kabul edilmektedir.
- Geliştirilen ölçeğin, üniversitelerde dijital ve yeşil dönüşüm düzeyini ölçmede geçerli ve güvenilir sonuçlar üreteceği varsayılmaktadır.
- Araştırmada kullanılan istatistiksel analizlerin, verilerin yapısına uygun olduğu kabul edilmektedir.

Evren ve Örneklem: Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki üniversiteler oluşturmaktadır.

Nitel aşamada; Keşfedici sıralı desen yönteminin ilk aşaması olan nitel araştırma sürecinde olasılıklı olmayan örneklem metotları arasındaki "amaca yönelik örnekleme" yöntemi kullanılacaktır (Güler vd., 2015: 242). Bu araştırmanın ilk etapı olan nitel araştırma kapsamında yapılacak olan yarı yapılandırılmış görüşmeler üniversitelerde dijital ve yeşil dönüşüm alanında uzman 5-10 kişi ile görüşülecektir.

Nicel aşamada ise, geliştirilen ölçeğin uygulanacağı örneklem, **tabakalı rastgele örnekleme** yöntemiyle belirlenecek; ölçeğin uygulanacağı kişilerin farklı üniversite türlerinde (araştırma üniversitesi, vakıf üniversitesi vb.) yer almasına, farklı alanlarda çalışmlarını yürütmesine dikkat edilecektir.

Kapsam ve Sınırlılıklar: Bu araştırma, üniversitelerde dijital dönüşüm ve yeşil dönüşümün kurumsal ve yönetsel boyutları ile sınırlıdır. Üniversite dışındaki sektörlerin dijital ve yeşil dönüşümü araştırmanın kapsamına dahil edilmemiştir. Araştırmanın sınırlılıkları şunlardır:

- Araştırma Türkiye'deki üniversitelerle sınırlıdır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

- Bulgular, katılımcıların algı ve beyanlarına dayanmaktadır.
- Nicel aşamada geliştirilen ölçek, araştırmanın yürütüldüğü dönem ve örneklemle sınırlıdır.

Veri Toplama ve Analiz Yöntemleri:

Nitel Veri Toplama ve Analiz: Nitel veriler yeşil ve dijital dönüşüm endeklerindeki başlıkların uzmanı ve konuyla ilgili olacak şekilde kişiler belirlenecektir. Bu uzman kişiler üniversite yöneticileri (Rektör ve rektör yardımcıları, fakülte dekanları ve bölüm başkanları, bilgi işlem daire başkanları), akademik uzmanlar ve araştırmacılar (Eğitim teknolojileri, bilgi yönetimi ve dijital dönüşüm alanında çalışan akademisyenler, bilgisayar mühendisliği, yönetim bilişim sistemleri, eğitim bilimleri bölümlerinden öğretim üyeleri), idari personel (Öğrenci işleri, kütüphane ve idari süreçlerde dijital sistemleri yöneten uzmanlar, insan kaynakları ve mali işler departmanlarının dijital dönüşüm sürecine dahil olan temsilcileri), ekonomi, mimarlık, makine mühendisliği, eğitim, kamuyönetimi, afet ve yönetimi, çevre mühendisliği, yenilenebilir enerji sistemleri vb. alanlarında akademik uzman ve araştırmacılar , dijital dönüşümden sorumlu birimler (Üniversitelerin dijital dönüşüm ofisi temsilcileri, uzaktan eğitim merkezleri yöneticileri, öğrenci işleri ve akademik işlerden sorumlu dijitalleşme yetkilileri), sektör temsilcileri ve teknoloji uzmanları (Üniversitelerin dijital dönüşüm projelerine destek veren teknoloji firmalarının temsilcileri, eğitim teknolojileri alanında uzmanlaşmış danışmanlar) arasından seçilebilecektir. Nitel veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilecektir. Görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi ve tematik analiz teknikleri kullanılarak analiz edilecek; kodlar ve temalar nitel veri analiz yazılımı (NVivo vb.) yardımıyla oluşturulacaktır. Elde edilen temalar, ölçek maddelerinin geliştirilmesinde temel alınacaktır.

Nicel Veri Toplama ve Analiz: Nitel aşamadan elde edilen bulgular doğrultusunda geliştirilen ölçek, pilot uygulama sonrasında asıl örnekleme uygulanacaktır. Nicel verilerin analizinde:

Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)

Güvenilirlik analizleri (Cronbach Alpha)

Korelasyon analizi

Regresyon veya Yapısal Eşitlik Modellemesi (SEM)

kullanılacaktır. Analizler SPSS ve AMOS/SmartPLS gibi istatistik paket programları aracılığıyla gerçekleştirilecektir.

Araştırmacının kullanacağı diğer veri toplama aracı;

Yapılandırılmış Görüşmeler**:** Araştırma kapsamında, literatür araştırması göz önünde bulundurulacaktır. Yapılandırılmış görüşmeler, konu ilgili uzmanlardan oluşmuş görüşme ekibiyle üniversitelerin dijital ve yeşil dönüşümünün ilişkisini ortaya çıkarmak için yürütülecektir. Araştırma süresince, görüşme ekibindeki her bir uzman ile birebir görüşmeler yapılacaktır. Görüşmeler araştırmacı tarafından yürütülecektir ve katılımcıların izni alınacaktır. Görüşmeler öncesinde araştırmacı, uzmanlara soracağı soruları belirleyecektir. Görüşmeler gerçekleştirilirken, her bir uzmanın, üniversitelerde dijital ve yeşil dönüşümü değerlendirme konusundaki algıları anlaşılmaya çalışılacaktır. Yapılandırılmış görüşmeler esnasında görüşme ekibine sorulması planlanan görüşme soruları ekte verilmiştir.

Nitel verilerin analizleri uzman görüşmeleri sonucu elde edilen bulgulara dayalı olarak; araştırmanın nicel verileri ise, ikincil veriler yardımıyla yani kurum ve kuruluşlar tarafından sunulan istatistiklerden yararlanılarak toplanılacaktır.

Ölçek Geliştirme İçin Araştırmacının Kullanacağı Aşamalar;

1. Amaç ve Kapsam Belirleme:

- Üniversitelerde dijital ve yeşil dönüşümden ne anladığını tanımlama

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

- Üniversitelerde dijital ve yeşil dönüşüm bağlamında hangi boyutların ölçüleceğini belirleme

2. Literatür Taraması:

- Dijital ve yeşil dönüşümle ilgili mevcut ölçekleri ve çalışmaları incelemek.
- Dijital ve yeşil dönüşümle bağlantılı yeterlilik alanlarını belirlemek.
- Var olan ölçeklerden ilham alarak eksik ya da geliştirilmesi gereken alanları tespit etmek.

3. Teorik Çerçeve Oluşturma:

- Dijital ve yeşil dönüşümü kavramlarını teorik bir temele oturtmak.
- Alt boyutlar ve göstergeleri belirlemek

4. Madde Havuzu Oluşturma:

- Belirlenen alt boyutlara uygun çok sayıda madde yazmak.
- Açık, anlaşılır ve ölçülebilir ifadeler kullanmak.
- Hem olumlu hem olumsuz maddeler oluşturmak.

5. Uzman Görüşü ve Pilot Çalışma:

- Alan uzmanlarından geri bildirim alarak madde havuzunu gözden geçirmek.
- Dil ve içerik açısından uygunluğu kontrol ettirmek.
- Küçük bir örneklemle pilot çalışma yaparak maddelerin anlaşılırlığını ve geçerliliğini test etmek.

6. Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizleri:

- Uzman görüşleriyle kapsam geçerliliğini değerlendirmek.
- Faktör analizi (EFA ve/veya CFA) ile alt boyutların doğruluğunu test ederek yapı geçerliliğini kontrol etmek.
- Cronbach Alpha, test-tekrar test gibi yöntemlerle ölçeğin güvenilirliğini ölçmek.

7. Veri Toplama:

- Ölçeği uygulamak için uygun bir örneklem belirlemek (örneğin, akademisyenler, idari personel, öğrenciler).
- Online ya da yüz yüze anket yöntemlerini kullanarak verileri toplamak.

8. Sonuçların Analizi ve Raporlama:

- Faktör analizi, korelasyonlar, t-testi, ANOVA gibi analizler yapmak.
- Dijital yeterlilik düzeylerini yorumla ve sonuçları raporlamak.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

8. ÇALIŞMA TAKVİMİ

✓ *Tez çalışmasında kaynak araştırması, veri toplama, uygulama, değerlendirme ve yazma aşamalarına ne kadar zaman ayrıldığı, yaklaşık tarihleri ile yazılır.*

Yukarıdaki madde dikkate alınarak araştırmanın çalışma takvimi aylık olarak planlanıp tablo şeklinde verilmelidir. Tablo etkinlikleri her Ana Bilim Dalı için farklı olabilir.

TEZ ÇALIŞMA TAKVİMİ **02.05.2025-30.12.2026**	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Literatür Taraması																				
Nitel Verilerin Toplanması																				
Nitel Verilerin Analizi																				
Ölçek Geliştirme																				
Nicel Verilerin Toplanması																				
Nicel Verilerin Analizi																				
Yorumlama ve Raporlama																				

9. KAYNAKÇA VE EKLER

✓ *Tez önerisinin kaynakçası, Enstitünün bilimsel kaynak gösterme sistemlerine uygun olmalıdır.*
✓ *Öneri hazırlanırken yararlanılan ve konu ile ilgili önemli olduğu görülen kaynaklarının künyeleri kaynakçaya alınmalıdır.*
✓ *Çalışmada kullanılacak, ek çizelgeler, belgeler, fotoğraf, harita-kroki ve benzeri kavramlara ve konulara ilişkin açıklamalar gibi ek bilgiler yer alır.*
✓ *Araştırmada, anket veya görüşme formunu uygulayacaklar, bu formları da tez önerisine eklemelidirler.*

Kaynakça

Abad-Segura, E., González-Zamar, M., Infante-Moro, J., & García, G. (2020). Sustainable management of digital transformation in higher education: Global research trends. Sustainability, 12, 2107. https://doi.org/10.3390/su12052107.

Acuña, J., Hernández-Perlines, F., & Cisneros, M. (2024). Digital transformation model for universities: A preliminary proposal. International Journal of Education and Practice. https://doi.org/10.18488/61.v12i3.3762.

Aggarwal, P., & Agarwala, T. (2025). Relationship between leadership, sustainable practices and green behaviour of students in higher education institutions: the mediating role of sustainability policy. International Journal of Sustainability in Higher Education. https://doi.org/10.1108/ijshe-08-2024-0586.

Akour, M., & Alenezi, M. (2022). Higher education future in the era of digital transformation. Education Sciences. https://doi.org/10.3390/educsci12110784.

Alenezi, M., & Akour, M. (2023). Digital transformation blueprint in higher education: A case study of PSU. Sustainability. https://doi.org/10.3390/su15108204.

Altbach, P. (1991). Patterns in higher education development. Prospects, 21, 189-203. https://doi.org/10.1007/BF02336060.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Asiltürk, A. (2021). İşletmelerde dijital dönüşüm yönetiminde nihai hedef: Dijital olgunluk. Alanya Akademik Bakış, 5(2), 647-669.
Ateeu, A., Alaghbari, M., Al-Refaei, A., & Ahmed, A. (2024). Sustainable Solutions: The Impact of Green Technologies in University Operations. 2024 ASU International Conference in Emerging Technologies for Sustainability and Intelligent Systems (ICETSIS), 225-229. https://doi.org/10.1109/icetsis61505.2024.10459406.

Ayyıldız, E.M. ve Demir, O.A. (2022). Dijital dönüşüm olgunluk seviyesnin ölçülmesine yönelik modellerin incelenmesi. İstanbul Ticaret Üniversitesi Girişimcilik Dergisi, 6 (12), 61-80.

Babbie, E. R. (2020). The practice of social research (15th ed.). Cengage Learning.

Bansal, P., & Roth, K. (2000). Why companies go green: A model of ecological responsiveness. Academy of Management Journal, 43(4), 717–736. https://doi.org/10.2307/1556363

Barnett-Itzhaki, Z., Tifferet, S., Berkowic, D., Arviv, T., Daya, A., Romano, G., & Levi, A. (2025). Strategies and challenges for green campuses. Frontiers in Sustainable Cities. https://doi.org/10.3389/frsc.2025.1469274.

Barney, J. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. Journal of Management, 17(1), 99–120. https://doi.org/10.1177/014920639101700108

Barzman, M., Gerphagnon, M., Aubin-Houzelstein, G., Baron, G., Bénard, A., Bouchet, F., Dibie-Barthélemy, J., Gibrat, J., Hodson, S., Lhoste, E., Martin, C., Moulier-Boutang, Y., Perrot, S., Phung, F., Pichot, C., Siné, M., Venin, T., & Mora, O. (2021). Exploring digital transformation in higher education and research via scenarios. Journal of Futures Studies, 25, 65-78. https://doi.org/10.6531/JFS.202103_25(3).0006.

Bell, S., & Morse, S. (2012). Sustainability indicators: Measuring the immeasurable? (2nd ed.). Routledge.

Bisri, A., Putri, A., & Rosmansyah, Y. (2023). A systematic literature review on digital transformation in higher education: Revealing key success factors. Int. J. Emerg. Technol. Learn., 18, 164-187. https://doi.org/10.3991/ijet.v18i14.40201.

Çabuk, A., Yalçın, A. ve Şülekoğlu S. (2021). Yükseköğretim kurumlarının covıd-19 sürecine yaklaşımı, İstanbul örneği. OHS ACADEMY İş Sağlığı ve Güvenliği Akademi Dergisi, 4 (2), 1-12.

Çam, S. ve Eke, E. (2022). Yükseköğretim kurumu çalışanlarının yönetimde dijitalleşme algısı: Nitel bir araştırm. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 13 (30), 273-287.

Çelik, D. (2023). Kamu yönetiminde dijital dönüşüm bir sorun alanı: Dijital kültüre yönelik direnç. Kaytek Dergisi, 5 (1), 69-86.

Chang, Z. (2017). Reading The Idea of University. The Idea of a University. https://doi.org/10.12987/9780300153460-003.

Chasokela, D. (2025). Greening the Campus: Strategies for Sustainable Transformation in Higher Education. Journal of Education for Sustainable Development Studies. https://doi.org/10.70232/jesds.v2i1.16.
Creswell, J. W. (2014). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (4th ed.). SAGE Publications.

Creswell, J. W., & Plano, C.V. L. (2018). Designing and conducting mixed methods research (3rd ed.). SAGE Publications.

Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2018). Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches (4th ed.). SAGE Publications.

DiMaggio, P. J., & Powell, W. W. (1983). The iron cage revisited: Institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields. American Sociological Review, 48(2), 147–160. https://doi.org/10.2307/2095101

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doppelt, B. (2017). Leading change toward sustainability: A change-management guide for business, government and civil society (2nd ed.). Greenleaf Publishing.

Doroshenko, T., Kalpinskaya, O., & Makarova, E. (2021). Digital university models in the process of modern transformation of higher education. Proceedings of International Scientific and Practical Conference "Russia 2020 - a new reality: economy and society" (ISPCR 2020). https://doi.org/10.2991/AEBMR.K.210222.071.

Elkington, J. (1997). Cannibals with forks: The triple bottom line of 21st century business. Capstone.

Erçetin, Ş. (2001). Biz akademisyenler geleceğin yükseköğretim kurumlarını yaratmaya hazırmıyız? Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 25, 75-86.

Esty, D. C., Levy, M. A., Srebotnjak, T., & de Sherbinin, A. (2005). Environmental Sustainability Index: Benchmarking national environmental stewardship. Yale Center for Environmental Law & Policy.

Field, A. (2018). Discovering statistics using IBM SPSS Statistics (5th ed.). SAGE Publications.

Gkrimpizi, T., Peristeras, V., & Magnisalis, I. (2023). Classification of barriers to digital transformation in higher education ınstitutions: Systematic literature review. Education Sciences. https://doi.org/10.3390/educsci13070746.

Gasparatos, A. (2010). Embedded value systems in sustainability assessment tools and their implications. Journal of Environmental Management, 91(8), 1613–1622. https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2010.03.014

Geels, F. W. (2002). Technological transitions as evolutionary reconfiguration processes: A multi-level perspective and a case-study. Research Policy, 31(8–9), 1257–1274. https://doi.org/10.1016/S0048-7333(02)00062-8

Geels, F. W. (2011). The multi-level perspective on sustainability transitions: Responses to seven criticisms. Environmental Innovation and Societal Transitions, 1(1), 24–40. https://doi.org/10.1016/j.eist.2011.02.002

Geels, F. W., & Schot, J. (2007). Typology of sociotechnical transition pathways. Research Policy, 36(3), 399–417. https://doi.org/10.1016/j.respol.2007.01.003

Gill, A., Khan, A., & Akram, K. (2025). The path towards a sustainable and green university: An analysis of Islamia University Bahawalpur, Pakistan. Environment, Development and Sustainability. https://doi.org/10.1007/s10668-024-05884-9.

Gkrimpizi, T., Peristeras, V., & Magnisalis, I. (2024). Defining the meaning and scope of digital transformation in higher education ınstitutions. Administrative Sciences. https://doi.org/10.3390/admsci14030048.

Grant, R. M. (1996). Toward a knowledge-based theory of the firm. Strategic Management Journal, 17(S2), 109–122.

Hák, T., Janoušková, S., & Moldan, B. (2016). Sustainable development goals: A need for relevant indicators. Ecological Indicators, 60, 565–573. https://doi.org/10.1016/j.ecolind.2015.08.003

Hart, S. L. (1995). A natural-resource-based view of the firm. Academy of Management Review, 20(4), 986–1014. https://doi.org/10.5465/amr.1995.9512280033

Hashim, M., Tlemsani, I., & Matthews, R. (2021). Higher education strategy in digital transformation. Education and Information Technologies. https://doi.org/10.1007/s10639-021-10739-1.

Hiçyorulmaz, E., Çenesiz, M.U., Kılıçarslan, Ş. ve Tumbuloğlu,M. (2024). Öğrencilerin dijital yeterlik düzeylerinin ölçülmesi: Hitit Üniversitesi örneği. Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 19 (2),43-64.

Hopwood, B., Mellor, M., & O'Brien, G. (2005). Sustainable development: Mapping different approaches. Sustainable Development, 13(1), 38–52. https://doi.org/10.1002/sd.244

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Jacociunas, T., Verschoore, J., & Monticelli, J. (2023). Digital transformation of Higher Education Institutions. Revista Internacional de Educação Superior. https://doi.org/10.20396/riesup.v10i00.8665499.

Jnr., B. (2020). Green campus paradigms for sustainability attainment in higher education institutions – a comparative study. Journal of Science and Technology Policy Management. https://doi.org/10.1108/jstpm-02-2019-0008.

Koral Gümüşoğlu, E. (2017). Yükseköğretimde dijital dönüşüm. AUAd, 3(4), 30-42.

Küçükler, H. (2020). Digital Transformation in Foreign Language Education.Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 23, 635-646.

Küçükler, H. (2021). Online education in language learning/ teaching in universities: The covıd-19 and digital transformation. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,14 (37).

Laorach, C., & Tuamsuk, K. (2023). Indicators for organizational digital transformation in the Thai university context. Int. J. Asian Bus. Inf. Manag., 15, 1-15. https://doi.org/10.4018/ijabim.333895.

Lozano, R. (2015). A holistic perspective on corporate sustainability drivers. Corporate Social Responsibility and Environmental Management, 22(1), 32–44. https://doi.org/10.1002/csr.1325

Maltese, V. (2024). Addressing digital transformation in universities. Journal of Telecommunications and the Digital Economy. https://doi.org/10.18080/jtde.v12n1.808.

Markard, J., Raven, R., & Truffer, B. (2012). Sustainability transitions: An emerging field of research and its prospects. Research Policy, 41(6), 955–967. https://doi.org/10.1016/j.respol.2012.02.013

Marks, A., & Al-Ali, M. (2020). Digital transformation in higher education: A framework for maturity assessment. International Journal of Advanced Computer Science and Applications. https://doi.org/10.14569/ijacsa.2020.0111261.

Meadowcroft, J. (2012). Engaging with the politics of sustainability transitions. Environmental Innovation and Societal Transitions, 1(1), 70–75. https://doi.org/10.1016/j.eist.2011.02.003

Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2016). Qualitative research: A guide to design and implementation (4th ed.). Jossey-Bass.

Mertens, D. M. (2015). Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods (4th ed.). SAGE Publications.

Meyer, J. W., & Rowan, B. (1977). Institutionalized organizations: Formal structure as myth and ceremony. American Journal of Sociology, 83(2), 340–363.

Minogue, K. (2023). The Concept of a University. . https://doi.org/10.4324/9781315131436.

Nart, S. (2019). Kamu kurumlarının DNA'sı dijital dönüşüme hazır mı? Meritokrasi perspektifinden bir değerlendirme. Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8(3), 2834-2851.

OECD. (2011). Towards green growth. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/9789264111318-en

QS Quacquarelli Symonds. (2023). QS sustainability rankings methodology.

Önen, S. M. ve Uysal, G. (2021). Yükseköğretim kurumlarında stratejik planlama: Doğu Anadolu Bölgesi Üniversitelerinde karşılaştırmalı bir analiz. Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 4 (1), 63-79.

Özçiçek, Y. ve Karaca, A. (2019). Yükseköğretim kurumlarında kalite ve akreditasyon: Mühendislik eğitim programlarının değerlendirilmesi. Fırat Üniversitesi İİBF Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 3 (1), 114-149.

Özispa, N. ve Akdaş, O. (2019). Dijital dönüşüm konusunda yapılmış çalışmaların lisansüstü tezlere dayalı bibliyometrik analizi. Mersin Üniversitesi Denizcilik ve Lojistik Araştırmaları, 1 (1), 60-75.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Özyurt Serim, A. B. ve Bilgili A. (2023). Digitized higher education: digital transformation in education from a bibliometric perspective. The Journal of International Scientific Researches, 8(3), 531-549.

Patton, M. Q. (2015). Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice (4th ed.). SAGE Publications.

Plano Clark, V. L., & Ivankova, N. V. (2016). Mixed methods research: A guide to the field. SAGE Publications.

Plano Clark, V. L., Schumacher, K., West, C., & Creswell, J. W. (2013). Best practices for mixed methods research in the health sciences. National Institutes of Health.

Prabawati, I., Utami, W., , H., , M., Megawati, S., Indrasetianingsih, A., & Sudirman, S. (2025). Fostering achievement of sustainable development goals through green culture and digital transformation: Empirical evidence from an Indonesian education human resources university. Problems and Perspectives in Management. https://doi.org/10.21511/ppm.23(3).2025.08.

Reis, J., Amorim, M., Melão, N., Cohen, Y., & Rodrigues, M. (2019). Digitalization: A literature review and research agenda. Proceedings on 25th International Joint Conference on Industrial Engineering and Operations Management – IJCIEOM. https://doi.org/10.1007/978-3-030-43616-2_47.

Rodríguez-Abitia, G., & Correa, G. (2021). Assessing digital transformation in universities. Future Internet, 13, 52. https://doi.org/10.3390/fi13020052.

Saykili, A. (2019). Higher education in the digital age: The impact of digital connective technologies. Journal of Educational Technology & Online Learning, 2(1), 1-15.

Schein, E. H. (2010). Organizational culture and leadership (4th ed.). Jossey-Bass.

Scott, W. R. (2014). Institutions and organizations: Ideas, interests, and identities (4th ed.). Sage Publications.

Shange, H., Zogli, L., & Dlamini, B. (2025). Green campus initiatives and strategies for sustainability in higher education. Transformation in Higher Education. https://doi.org/10.4102/the.v10i0.364.

Shenkoya, T., & Kim, E. (2023). Sustainability in Higher Education: Digital Transformation of the Fourth Industrial Revolution and Its Impact on Open Knowledge. Sustainability. https://doi.org/10.3390/su15032473.

Shindina, T., Mikhaylova, I., Usmanova, N., & Knyazeva, N. (2022). University digital maturity profile as a tool of higher education system digital transformation. 2022 VI International Conference on Information Technologies in Engineering Education (Inforino), 1-5. https://doi.org/10.1109/Inforino53888.2022.9782952.

Suchman, M. C. (1995). Managing legitimacy: Strategic and institutional approaches. Academy of Management Review, 20(3), 571–610. https://doi.org/10.5465/amr.1995.9508080331

Sütünç, H. (2025). Green Campus Initiatives: Assessing the Impact and Necessity of Sustainable Practises in Higher Education Institutions. Journal of Anatolian Environmental and Animal Sciences. https://doi.org/10.35229/jaes.1539272.

Şenay, H.H., Şengül, M. ve Seggie, N.F. (2020). Türkiye'de yükseköğretim çalışmaları: Eğilimler ve öneriler. Üniversite Araştırmaları Dergisi, 3 (1), 1-13.

Tashakkori, A., & Creswell, J. W. (2007). The new era of mixed methods. Journal of Mixed Methods Research, 1(1), 3–7.

Tashakkori, A., & Teddlie, C. (2010). SAGE handbook of mixed methods in social & behavioral research (2nd ed.). SAGE Publications.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Taşlıbeyaz E. ve Taşcı Y. (2021). Yükseköğretim kurumlarında dijital dönüşüm çalışmalarının incelenmesi. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science, 11(1), 172-183. https://doi.org/10.5961/jhes.2021.439

Teddlie, C., & Tashakkori, A. (2009). Foundations of mixed methods research: Integrating quantitative and qualitative approaches in the social and behavioral sciences. SAGE Publications.

Teker, S., Teker, D. ve Tavman, B. (2022). Dijital dönüşüm ve üniversiteler. Pressacademia. https://doi.org/10.17261/pressacademia.2022.1596.

Telli Yamamoto, G. (2018). Türkiye'de yükseköğretim sistemi üzerine düşünceler. Üniversite Araştırmaları Dergisi, 1(3), 132-138.

Times Higher Education (THE). (2023). Impact rankings methodology.

UI GreenMetric. (2023). World University Rankings methodology.

UNEP. (2014). Green economy assessment report. United Nations Environment Programme.

United Nations. (2015). Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development.

Ulatowska, R. (2024). Navigating digital university: Challenges and opportunities for transforming higher education ınstitutions. 10th International Conference on Higher Education Advances (HEAd'24). https://doi.org/10.4995/head24.2024.17315.

van Zeijl-Rozema, A., Ferraguto, L., & Caratti, P. (2008). Comparing region-specific sustainability assessments through indicator systems. Journal of Environmental Assessment Policy and Management, 10(2), 157–187.

Voitsekh, V. (2023). Retrospectıve analysıs of the word "Digitalization". Business, Economics, Sustainability, Leadership and Innovation. https://doi.org/10.37659/2663-5070-2022-9-4-9.

WCED. (1987). Our common future. Oxford University Press.

Yang, L. (2024). Exploration of digital transformation path of education management in colleges and universities in the ınternet era. Applied Mathematics and Nonlinear Sciences, 9. https://doi.org/10.2478/amns-2024-0802.

Yavuz, M. ve Karaman, S. (2023). Components of digital transformation and digital transformation in higher education: Conceptual framework proposal. Van Yüzüncü Yıl University Journal of Education, 20(3), 1133-1186. https://doi.org/10.33711/yyuefd.1332639

Yıldırım, B. (2020). İşletmelerde dijital dönüşüm süreci: Nitel bir araştırma. Ekonomi Maliye İşletme Dergisi, 3(2):204-223

Yılmaz, F. (2024). Birleşmiş Milletler 2030 sürdürülebilir kalkınma hedefleri perspektifinde dijital dönüşüm. İstanbul Ticaret Üniversitesi Girişimcilik Dergisi, 8(16), 24-40.

Yükseköğretim Kanunu. (2023). Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı ve İşleyişi. Ankara: Resmi Gazete.

Yükseköğretim Kurulu [YÖK]. (2023). Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Genel Bilgiler. Ankara: YÖK Yayınları.

Yükseköğretim Kurulu [YÖK]. (2023). Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı ve İşleyişi. Ankara: YÖK Yayınları.

Yükseköğretim Kurulu [YÖK]. (2023). Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı ve İşleyişi. Ankara: YÖK Yayınları.

Zaki, M. (2019). Dijital dönüşüm: Yeni nesil hizmetler için dijital teknolojilerin kullanılması. Hizmet Pazarlaması Dergisi . https://doi.org/10.1108/JSM-01-2019-0034 .

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Образования, С., & Kuzu, Ö. (2020). Digital transformation in higher education: A Case study on strategic plans. Vysshee Obrazovanie v Rossii = Higher Education in Russia. https://doi.org/10.31992/0869-3617-2019-29-3-9-23.

Kaynaklar Enstitünün Tez Yazım Kurallarına göre hazırlanmalıdır.

İÇİNDEKİLER

BEYAN ..... **I**
ÖN SÖZ ..... **I**
İÇİNDEKİLER ..... **I**
ÖZET ..... **I**
ABSTRACT ..... **I**
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **I**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **I**
EKLER LİSTESİ ..... **I**
SİMGELER VE KISALTMALAR ..... **I**
1. GİRİŞ **1**
1.1. Araştırmanın Problemi 1
1.2. Araştırmanın Önemi ve Amacı 1
1.3. Araştırmanın Sayıltıları (Varsayımları) 1
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları 1
1.5. Araştırmanın Tanımları 1
2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ALAN YAZIN **1**
2.1. Dijitalleşme Kavramı ve Tarihsel Süreci 1
2.2. Dijital Dönüşüm ve Kapsamı 1
2.2.1. Dijital Dönüşümün Önemi 1
2.2.2. Dijital Dönüşümün Amacı 1
2.3. Dijital Dönüşümün Kamu Kurumlarına Yansımaları……
2.3.1. Dijital Dönüşüm ile Kamu Kurumlarında Kurumsal Değişim ve Yönetim Süreçleri……..
2.3.2. Dijital Dönüşüm ile Kamu Kurumlarında Vatandaş Odaklı Hizmet Sunumu…….
2.3.3. Dijital Dönüşümün Kamu Kurumlarında Etkileri
2.3.4. 5.4.Dijital Dönüşümün Dünya Genelinde ve Türkiye'de Kamu Kurumlarında Uygulama Alanları ve Örnekleri…….
2.3. Yeşil Dönüşüm'ün Kavramsal Çerçevesi
2.4. Türkiye'de Yeşil Dönüşümün Gelişimi ve Politika Yaklaşımları

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

2.5. Dünya'da Yeşil Dönüşümün Gelişimi ve Politika Yaklaşımları
2.6. Yeşil Dönüşümün Dijital Dönüşümle Etkileşimi ve Üniversitelerde Uygulama Alanları
2.7. Yeşil ve Dijital Dönüşümün Üniversitelerde Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi

3. YÖNTEM **1**
3.1. Araştırmanın Süreci 1
3.2. Nitel Araştırma Aşaması 1
3.3. Katılımcılar 1
3.4. Verilerin Toplanması 1
3.5. Verilerin Analizi ve Bulgular 1
3.6. Yapısal Hazırlık Taslak Ölçeğinin Geliştirilmesi 1
3.6.1. Üniversitelerde Dijital ve Yeşil Dönüşüm İlişkisi Taslak Ölçeğinin Geliştirilmesi 1
3.6.2. Üniversitelerde Dijital ve Yeşil Dönüşüm İlişkisi Taslak Ölçek Madde Havuzunun Oluşturulması 1
3.7. Nitel Araştırma Bulgularının Geçerliği ve Tutarlılığı 1
3.8. Nicel Araştırma Aşaması 1
3.9. Örneklem 1
3.10. Verilerin Toplanması 1
3.11. Veri Analizi ve Bulgular 1
4. ÜNİVERSİTELERDE DİJİTAL ve YEŞİL DÖNÜŞÜM: KARMA YÖNTEMLE ÖLÇEK GELİŞTİRME VE İLİŞKİSEL ANALİZ ARAŞTIRMASI **1**
4.1. Evren ve Örneklem (Nitel) 11
4.2. Veri Analizi ve Bulgular 1
4.3. Evren ve Örneklem (Nicel) 1
4.4. Veri Analizi ve Bulgular 1
5. SONUÇ VE TARTIŞMA **1**
6. ÖNERİLER **1**
6.1. Araştırmıcalar İçin Öneriler 1
6.2. Uygulayıcalar İçin Öneriler 1
KAYNAKLAR **1**
EKLER **1**
ÖZ GEÇMİŞ **1**

Öğrencinin İmzası	Danışmanın İmzası

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

TC
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ YÖNETİM KURULU KARARLARI

Oturum Tarihi:	**Oturum Sayısı**
13.02.2026	2026/7

Enstitümüz Yönetim Kurulu, 13.02.2026 Cuma günü saat 15.00'da Müdür Prof. Dr. Ahmet AKSIN başkanlığında, aşağıda imzaları bulunan Kurul üyeleri toplanarak gündemdeki konuları görüşmüş ve aşağıdaki kararları almıştır.

2026-7/14-Teknoloji ve Bilgi Yönetimi Anabilim Dalı Başkanlığı'nın 231217202 numaralı doktora öğrencisi Handan AYDEMİR hakkındaki 06.02.2026 tarihli ve 773708 sayılı yazısı görüşüldü.

Doktora öğrencisi Handan AYDEMİR'in danışmanı Doç. Dr. Cem AYDEN yönetiminde yürüttüğü **"Üniversitelerde Dijital Dönüşüm: Dijital Olgunluk Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Karma Yöntem Araştırması"** tez konusu ve tez başlığının, danışman dilekçesi ve ilgili Anabilim Dalı kurul kararına istinaden **"Üniversitelerde Dijital ve Yeşil Dönüşüm: Karma Yöntemle Ölçek Geliştirme ve İlişkisel Analiz"** olarak değiştirilmesine oy birliğiyle karar verildi.

MÜDÜR	Prof. Dr. Ahmet AKSIN	İMZA

ÜYELER

Doç. Dr. Cuma Ali YILMAZ	İMZA	Doç. Dr. Emre ÜNAL	İMZA
Prof. Dr. İskender OYMAK	İMZA	Doç. Dr. Abdunnur YILDIZ	İMZA
Dr. Öğr. Üyesi Tamer KAVURAN	İMZA		